

Latweefchu Awises.

61. gada-gahjums.

Nr. 2.

Trefchdeenā, 13. (25.) Janwarī.

1882.

Rebaktora adreje: Pastor J. Weide, zu Neuhausen pr. Schrunden, Surland. — Ekspedizija Beshorn lga grahmātu-bohdē Jelgavā.

Par ūim zeen. laſitajeem.

„Latweefchu Awises“ lihdſ ar ſaweem abeem peeliſumeem: „Baſnizās un ſkolas ſinas“ un „Semtohpiba un ſaimneeziba“, ar ſcho gadu uſnem ſawu 61. gada-gahjumu un maſā tilpat tā lihdſ ſchim, — Jelgavā ſanemoht 1 rubl. un par paſtu 1 rubl. 50 ſap. par gadu. „Latw. Aw.“ war apſtelleht:

Jelgavā, Ferd. Beshorna lga grahmātu-bohdē, Paleſjas eelā N 2. „Latw. Aw.“ ekſpedizija.

Behterburgā, pee Behterburgas zeen. Latw. draudſes mahzitaja.

Ruldigā, Ferd. Beshorna lga grahmātu-bohdē.

Bauſkā, N. Vogel lga apteeki.

Walmcerā, Trey lga grahmātu-bohdē.

Walkā, M. Rudolff lga grahmātu-bohdē.

Rihgā, D. Minus lga kantori, Kohn eelā N 3.

G. Plates lga driku namā pee Behtera baſnizās, kur ari nem pretim „Sludinajums“ preekſch „Latw. Aw.“

Bes tam tilklab **Widsemē**, tā ari **Kurfemē** iktatris war apſtelleht „Latw. Aw.“ **pee ſawa mahzitaja**. Zeram, ka ari ſkohlotaſi, ſtrihweri un ziti zeen. kungi laipni preti nemſ apſtelleſchanaſ uſ „Latw. Aw.“ Kas 24 ekſemplariſ apſtelle uſ weenu adreſi jeb wahrdu, dabuhs 25. ekſemplari par welti.

„Latweefchu Awises“, kaſ ar iktatru gadu leelata ſkaitā apmeklē tauteschuſ Widsemē, uſ preekſchu wehl wairal dohs ſinas iſ Widsemes un par Widsemneeku ſa-dſihwi, jo jauni kreetni lihdſſtrahdneeki mums ir iſ Widsemes laipni peedahwajuſchees. Tā tad Kurfemneeki un Widsemneeki arween wairal eepaſiſhees.

Kā arween, tā ari ſchini gadā „Latw. Aw.“ neſihs ſinojumus iſ ahrſemehm un iſ tehwiſas; kohps ſkolu un baſnizu, ſemtohpibu un ſaimneezibu; ſpreedihs par muhsu ſaſiſhi; eewehrohs ſchim briſſham galdamahs meera-teeſas un ſemſtwu, kaſ tapſchoht muhsu buhsſchanaſhm peemechrita; paſneegs daſchu dſejinu un daſchu derigu ſtaſtu par laika-ſaweki weziſcheem un jaunekteem. — Ari ſchini gadā zeram zeen. laſitajeem peehſtiht kaſdu **Latweefcheem dahrgu bildi** par peeminaſ ſihmi. **Sludinajumi** zaur „Latw. Aw.“ eet jo tahtu, tamdeht ka wirahm ir taſ wiſu leelataiſ laſitaju ſtaits. Lubſam paſteigtees ar „Latw. Aw.“ apſtelleſchanaſ, lai zeen. laſitaji fatru nummuru war dabuht paſchā laikā. Pee wiſeem ſaweem darbeem „Latw. Awises“ eewehrohs ſchohs wahrduſ: „**Meers baro, bet nemeers pohſta**“.

Rahditajſ: No eekſhemehm. No ahrſemehm. Wiſjaunatahs ſinas. Uguns un uhdens breeſmās. „Kā launus garis ſaſauz!“ Sagiſteta bulta. Par baſu pohteſchanaſ. No Kr. Reſchnumuiſchās 2c. Lauſchu ſkaiſchanaſ panahkumi Kurſemē. Lauſchu ſkaiſchanaſ 2c. Drupas un druſtas. Atbildes. Sludinamaſchanaſ.

No eekſhemehm.

Behterburga. Generalmajora Tſcherewina weetā par eekſchleetu miniſtera palihgu eezeltſ geheimrahts Kaloſchins. — Tſcherewins pa-augſtinahts par generaladjutantu. — **Walſts-padohmē** par preſidentu ne jauna eezeltſ leelſiſtſ Michails Nikolajewiſchſ. — **Odeſas generalgubernators**, generaladjutants ſiſtſ Dondukow-Korſakows, eezeltſ par Kaukaſijas ziwil-waldes wirſpahrwaldneeku un Kaukaſijas kara-aprinka komandantu. — „**Waldibas Wehſneſi**“ no drukahts walſts-budſchets preekſch 1882. gada. Genehmumu ir pawiſam 762 miſj. 4 tuhſt. 512 rublu. — **Zetu-ministerija** nodohmajuſi aprakſtiht wiſus Kreewijas eſarus un upes. Darbs ja-iſdara 3 gadu laikā. Schini 1882. gadā aprakſtitaji (inſcheneeri) ſtrahdaſchoht gar Dwinu, Wolgu, Ramu, Oku, Daepu un Daugawas kreifaſ pufes ſahn-uwehm. — „**Waldibas Wehſneſi**“ iſſludina 15. Dezemberi p. g. notikuſchahs lauſchu ſkaiſchanaſ panahkumus. Behterburgas eedſihwotaju ſkaits ir: 861 tuhſt. 920 (pret 667 tuhſt. 973 eedſihwotajeem 1869. g.); tā tad redſams, ka pehdejōs 12 gaddōs 193 tuhſt. 947 eedſihwotaji peenahkuſchi klahht, jeb winu ſkaits wairojees par 29 proz. Bet kad nu galwas-piſſehtas lauſchu leelā mirſtiba fatru gadu pahſpehj dſimufcho ſkaiſtu, tad eedſihwotaju ſkaits augſchana weenigi zaur to iſſkaidrojama, ka daudſ zilweku no ahreneſ tur apmetahs uſ dſihwi.

ſi Leel-Swehtes. Kā daudſ zitās weetās, tā ari pee mums gahja ar pagasta amata-wihru zekſchanaſ deewōgan raibi. Repeetika ar pirmo wehleſchanaſ, bet waijadſeja, uſ uſraugu-teeſas pawehli, pagasta amata-wihrus wehl ohtro reiſi wehleht. — Ohtrajā wehleſchanaſ terminā eewehleja ar balſu wairumu lihdſſchinigo pagasta-teeſas preekſchfehdetaju, Baloſchu mahju ſaimneeku J. Balon lgu, par pagasta-wezako un lihdſſchinigo pagasta-teeſas peefehdetaju, Leel-Slapatu mahju ſaimneeku J. Birkmann lgu, par pagasta-teeſas preekſchfehdetaju.

No wezajeem pagasta amata-wihreem palika wehl amata teeſas peefehdetajſ J. Ermin lgs. Schee trihs minetee wihri ſtahw jau pee 12 gadeem pagasta amatōs, un jauki redſeht, ka pagastiſ zitus no wineem pagohdinajis wehl ar augſtakeem pagasta amateem. — No jauna tika eewehleti par pagasta preekſchneekem: Lauka-Preefunu ſaimneekſ D. Weinberg lgs un Uhsu ſaimneekſ Sakensfeld lgs. — Par pagasta

weetneekem eewehleja: Kulu-Widuſ ſaimneeku Kr. Weiſs lgu, Lohau ſaimneeku Kr. Birkmann lgu, Wipu ſaimneeku D. Wipmann lgu un tohs kunguſ G. Stern un A. Friks. Pehdigi minetaiſ pagasta weetneekſ ir weens no teem, kaſ ſchini wehleſchanaſ no wezajeem wehl amata paturehts. — Pee pagasta-teeſas par pirmo peefehdetaju eewehleja Bitschutu ſaimneeku S. Kalnin lgu un par ohtro peefehdetaju — Behſemneeku ſaimneeku J. Ullmann lgu. Tad wehl par kalpu peefehdetaju eewehlehts Schmidtman lgs no Radſtau mahjahm. Wiſi eewehletee amata-wihri ir paſiſtami par tahdeem, kaſ miſlē „meeru“ un „miſleſtibu“, un pagastiſ ſchini wehleſchanaſ ari tahduſ tilai ween ir meklejees. — Wehlam wiſeem jaun-eewehleteem pagasta amata-wihreem pee amatu iſpildiſchanaſ daudſ laimes un lai „meers“ un „pateſiba“ winus pawada. Weefoneſ.

Dohbeles puſē, kā „B. W.“ ſino, pehdejā laikā ſaſkuſchahs parahditees daſchadas fehrgas, kā kaſla fehrgas, bakas un lehzenes. Ihpafchi pehdejā ſlimiba praſa ſtarp behreem upurus. Dohmajamſ, ka paſtahwigi miglains un drehgnains laiks ſchihs fehrgas kohti weizina.

No Jaunpils (Kurfemē) zeen. „Jaunpilleekſ“ ſino, ka pee Jaunpils baſnizās weenmehr kahtiba ir waldijuſi; bet ſchogad ſwehts wakarſ efoht gauſchi apraipinahts, jo kamehr tureja deewakalpoſchanaſ, ſaglim efoht labi weizees zeen. daktera kunga namā.

No Annasmuſiſchās, Lufuma aprinki, ſino „B. W.“, ka Annineeki apgahdajuſchi ſew dſeedataju-kohri, labdariſchanaſ-beedribu un kraſſchanaſ-lahdi. Dſeed-kohriſ un labdariſchanaſ-beedriba paſtahwoht jau 3 gaduſ; kraſſchanaſ-lahde tilai 4. Septemberi p. g. apſtiprinata no miniſterijas un 6. Dezemberi uſſaſkuſi ſawas dariſchanaſ.

Suhras puſmuſiſchā Berſilā nodedſiſ ne ſen atpakal meſchā uſ-buhwehts ſeena-ſchkuhnis ar kaſdeem 60 weſumeem ſeena. Kā leelakahs, uguns tiſſchi peelikta.

No Zlukſtes aprinka ſino, ka laudiſ ſaſehluſchi dumpi un negribejuſchi liktees ſkaiſitees. Kahdi muſinataſi efoht wineem eeteikuſchi, ka iſſkaiſitohs wediſchoht uſ Turku-ſemi. Paſcham zeen. gubernatora lgam waijadſejiſ turp dohtees, lai waretu ſamuſinatohs apmeerinahht. Zitōs apgabaldōs pee ſkaiſchanaſ ir bijuſi kahtiga buhſchana — til lab Widsemē, kā ari Kurfemē.

ſi Zlukſtes aprinka. Mehs waram Deewam no ſiſdſ pateiſtees par pehrn gada plauju. Lai gan ſeemas-ſehja mums paſnapa iſrahdiſahs, tad tomehr waram zereht, ka, zaur-zaurim nemoht, muhsu gruntneeki paſchi ar ſewi lihdſ jaunai plaujai warehs pahrtiſt. Wa-

faras-fehja bij turpreti pareisi augusi, un tika ari wisa laba laika nokohpta. Bet, deemschehl, ar behdahm japeemin, ka muhsu apfahrtnē dauds no ta laba zela atklichduschi. Ta tad ari neweens newar drohsch buht, waj winsch wehl sawu mantu, ko ar fuhreem fweedreem sakrahjis, lihds rihdam warehs patureht. Gandrihs ikkatru nedel teef wairak ka pahri flehtis islaupitas. Schee negantee darbi noteef til ween zaur tam, ka daschi palaischahs flinkumā un dserfchanā, un tohs Deewa wahrduš, ko mums arween no jauna zet preelshā, mas leef wehrā.

M. G a . . . .

Si Dignajas. Latweeschi ka ar spahrneem dohdahs us isglichtibu. Skohlas teef buhwetas, lai behrni waretu labas mahzibas smeltees; bibliotekas teef dibinatas, kas lai buhtu par derigu laika-kawekli jauneem un wezeem; dseedataju kohri fastahdahs, lai wakas brihschus ar jautrahm dseefminahm pakawetu un firdis eelihgsmotu u. t. j. pr.

Isiglihtiba ari Dignajeeschi kreetneem fohkeem ir lihds gabjuschi. Lai gan teaterus un weefigus wakarus ne-efam isrihlojuschi, tad zitadi parahdam mihlestibu us isglihtibu. To peerahda konzerts un basars, ko skohlotaju lgi isrihloja scheijenes mahzitaja muishā, par labu Wolgas bada-zeetejeem, un kur eenahza wairak ka 400 rublu.

Tad wehl peeminu skohlas buhschanu. Schē ir 5 skohlas, kas wifas ir un teef no jauna buhwetas. Birrā jauna skohla ir Dignajas mahzitaja pagasta, kas 1879. gada tika eeswehtita. Tad wehl scho ruden tika eeswehtitas Reezgal skohla un Gipterahm skohla. Slotes un Meschagala skohlas stahw wehl darbā.

Skohlas-namus usflatoht, war redseht, ka Dignajeeschi naw tau-pijuschi darba, nedf no isdohschanahm atrahwuschees; 3 jau gatawahm skohlahm ir apgahdatas ehrgeles, no Krehflina lga Zehlab-schtatē. Par wifu Dignajeescheem japateizahs til lab buhwes waditajam Staubiht lgam, ka ari pagasta-wezakajam Swanitaja lgam. Swanitaja lgu ari wifskoscheem trim gadeem par pagasta-wezako eewehleja. No bibliotekahm schē tilai peeminam Slotes skohlas biblioteku.

Bet ari weetu deht peedserfchanahs — Deewam schehl — pee mums netruhst. Schē ir pawifam 9 kroggi, kurdō ir gan ari Latweeschi, bet wifu wairak Schihdi par krodhsmeekem, kureem dasch labs gut kabatā. Sinama leeta, ka gaismai ar tumfibu weenumehr ir jazih-nahs; ta ari pee mums. **Wisphorinu Adolfs.**

Wentspils. Iwaitonis „Adler“, kas no Wentspils isbrauzis us Schidamu, ka leelahs, esohd nogrimis Holandes tuwumā. Pee Tekeles atraduschi juhmalā iskalotas daschadas leetas, kas peederejuschas schim kugim un wina kaptainim. Kuga personals fastahwejis is 8 wihreem: kapt. J. Stormann, stuhm. P. Brügge, matroscheem K. Silin, N. Rüdback, N. Andres, K. Haffelbaum, N. Sprohge un Fr. Apsche. Scho kugeneeku leelalā data bijuschi Wentspils juhskohlas mahzēkti. — Kugis peederejis Wentspils kaufmanim W. G. Reincke lgam un bijis lahdehts ar labibu.

No Bahrtas un Leitischeem. Jaunais gads jau ir eesahzees; prahts nesahs us pagahjuscho gadu wehl reis atskatitees un mihkeem „Awischu“ lasitajeem tohs jo wehrtenohs atgadijumus no muhsu pufes dariht sinamus. — Sehrgas nekahdas, gohds Deewam, pehrn gad muhs nepeemelleja. Zilwekeem un lohpeem discheni weseliba ir bijusi. Pahri reifas — 4 nedelās neweenu reisi basnizas pulkstenis miruschu labad nedabuja flaneht. Bar semes augteem pehrnajam gadam leelu gohdu newaram wis doht. Kartufeki gan bij it labi: daschi bij, kas 1, 2 ir 3 mahzinas fwehra. Tagad par ruhsefchanu dauds ween dsird fuhdsamees. Zita wafareja nebij wis it teizama. Bet seemas-labiba, puhri, un it ihpafchi rudsi, pawifam wahji; dascheem ne sehklas nebij, ko ruden seht. — Seena, it wifseem, pawifam mas; tadeht it nepezeeschami lohpi schā jeb tā bij ja-atstahj. Awju jau til knapi waislas dalu mitinam. — No krusas un pehrfona, gohds Deewam, ne-efam aistikli; bet 2 Leitischu meschafargu Slamstu mahjas, kas bij abas it kohpā, Maija mehnesi nodega. Weenam laidari un rija ar schuhni, un obtram it wifas ehlas ar wifu mantu, ta ka ar wifu faimi un lohpeem, no zeemina Drukla apscheloti, wina mahjas sawahkti, lihds Dezembera mehnescham sabija, lihds lohpeem laidaru un pascheem ehbergi usbuwēja.

Minesim wehl tizibas kohpschanu, dwehseles baribu un prahta gaismas isplatischanu. Skohlas-nami mums ir diwi. Weens it jaunē, no steegekem muhrehts, kur labas ehrgeles un 2 skohlotaji strahdā. Ohtris, wezs kohla namā, il gada fohp glabhts un lahpihts. Tam ari netruhst ehrgetu; weens skohlotajs — ehrgelneeks, — kas sehnuš un meitenes mahza. Ohtrā skohlā til sehni ween eet.

— Sawu, gandrihs pusohtra simta gadu wezo kohla basnizu il fwehtdeenas apmeklejam, un leelōs fwehtōs tai mehrā, ka lauschu ka bahstin peebahsta. Zeen. mahzitaj lgs til pahrsfwehtdeenahm pee mums ir: winam ari Mihzas draudse kohpjama, kur ta galwas-basniza ir. It ohtro fwehtdeenu dseedatajs deewakalposchanu tura. — Muhsu wezā, masā basnizā ir jaunās, labas ehrgeles ar 8 registereem. Muhsu draudse ari naw tahda bhahweja, bet dseed mehreni un labi. Scho-gad eesahlahm wifus meldinūs pehz nohtihm no Punschela grahmataš ween dseedah. Gefahkumā gan gahja tā — tā, bet tagad jau daschus meldinūs til riktigi ehrgelēm lihdsā dseed, it ka buhtu jau no tehwu-tehwu laikeem tohs tā dseedajuschī.

Muhsu pagasta skohlotaja lga palihgs, M. Bergmann lgs, us-aignajis muhsu kohra-dseedatajus un ari wehl kahdus no draudses, eemahza ne ween garigas dseefmas us 4 balsim dseedah, bet ari laizigas — un daschas ihsti skunstigas, kas kohli jauki stan. Zahnu-deenas wakarā pirmo reis dseedaja, daudseem klausotees, scho rindu rakstijata dahrsā, gan jauktā, gan wihru kohri. Bij leels preeks dsirdeht un redseht; jo wifš dahrs bij apgaismohts ar daschadu pehrwju papihru luktuceem un Bengales uguni.

Behlari tas jau minetais — leels musikas mihletajs un pratejs; winsch ruden musikas-kohri eerikteja un mahza lihds schim 8 puhtejus. Tagad jau schee it labi puhsch. — Weefibu wakari un teateri mums naw pasihstami, — tohs nemihlejam; tee, ka rahdahs, us semehm mas labuma un fwehtibas atnesuschī. **J. B.**

Rihga. Rakti us 3. Janwari Ahgenskalna meschā, stary Kalnzeema un Fuhrmanu eelahm, pee zelina, kas wed gar barona Pahlēna muishinu, notikusi schauschaliga flepkawiba. Atrasti diwi lihds 30 gadu wezi wihreeschi — breefmi gā wihse nogalinati. Wispirms tohs atradis kahds wezitis no tuwejahm mahjahm, kas fwehtdeenas rihā gahjis tur pehz smiltihm, un tad passiojis kaimineem un polizejai. No nogalinato lihkeem weens atradees us lihdenas semes stary beeschi fa-auguschahm masahm preeditehm, ohtris tuwaki pee zela, ne-leelā bedrē. Kaufchanai wajag buht bijuschai breefmi gāi. Ohtrpus zela schur un tur nolaustas kahdas defmit preedites, ar kur hm wini laikam atkahwuschees. Gar zelmalu smiltis redsama leela asiau pelke, kahdas 5—6 pehdas garumā. Tahdas paschas pekkes ari pee bedres un tai weetā, kur ohtrais lihkis guleja. Smadsenu gabali, weens kahdu 2 pirktu leelumā, wehl mehtajahs pa asins pekkeh, kad lihki jau bij aishwēti. Weenam nelaimigajam bij nogreesti deguns un luhpas un isgruhstas azis. — Nogalinatē ir: zimmermana sellis Ansis Schmidchen, 35 gadus wezs, kas peerakstihis pee Leel-Berku pagasta un fweesta andelmanis Mahrtinsch Upmann, 30 gadus wezs, peerakstihis pee Birschu pagasta. Wini 2. Janwari pehz pusdeenas ap plst. 4em bij isgahjuschi us Bahrdaugawu, pee kam Upmanis panehmis lihds 70 rubl. naudas. Pee lihka ne-atraduschī nedf scho naudu, nedf wina sudraba pulksteni. **„B. B.“**

Rihga. Ne fen nomiruschais rahtskungs N. Wyhlau norakstijis testamentē: pilsehtas bahrinu-namam 3000 rubl.; literariski-praktiskai birgeen fabeedribai (preelsh peepalihdsibas weenai waj diwahm labdar. cestahdehm) 3000 rubl.; pret-ubagoschanas beedribai 3000 rubl., un schihs beedribas mas'behrnu-patwerfmei 1000 rublu. — **Rihgas baptistu draudse,** ka „Ewangelists“ sino, trescho fwehtku deenu krisitas 22 personas.

Gewehrodama to, ka beidsamā laika Werowas aprinki daudsfahrt tikusi peelikta uguns un tadeht pee weetigeem eedshwotajeem kahdas nekahrtibas raduschahs, — to eewehrodama, gubernas preelsh-neeziiba, lai wispahrigā fahrtiba netiktu trauzeta, ir atradusi par wajjadstigu, schim brihscham pawairoht weetigahs polizejas spehkus, un tapehz stary zitahm leetahm nofazijust, minetā aprinka seemelu dalā, us walsts likumu krahj. II. sehj. I. dalas 1368. un 1369. art. pamata, nodibinahht pagaidu aprinka polizejas nodatu, peeschkiroht schai nodakai brugu-teefas teefibas un peenahkumus. Kad Werowas brugu-teefas lungam usdohts, lai minetā nodakai, pehz wajjadstigā mehra, eerahditu sehdehli, un no tam weetigeem eedshwotajeem passinotu, kad no Widseemes gubernas preelsh-neeziibas tas teef wifseem par sinaschanu darihts sinams. **(Wids. gub. a.w.)**

Dinaburga. Schinis deenas tur ne tablu no Besterburgas stanrijas pee Kreewu kapsehtas atrasts isgehrhts jauna zilwēla lihkis, kas, ka rahdahs, bijis no augstas kahrtas. Laikam mantas un naudas deht schis noseegums padarihts. — Tad tschuguna fabrikas pahrrangs ari schinis deenas tizis nogalinahhts zaur to, ka pee lasijas pudelē gistigas sahles bijuschas peemaisitas. Un wifa schi besdeemiba tikusi isdarita turpat fabrikā. **„M. B.“**

Wiltumuischu, Smilteneš draudšē, lihdsščinigais ihpafch-neeks M. v. Torklus fgs pahrdewis generalenei Ch. v. Hansen fdeji — par 65 tuhft. rubtu.

Si Wangascheem, Widsemē. Seemas-fwehtki jau aisgahjušchi, bet seema wehl kawejahs drohfscheem fohsteem pee mums atnahkt. Buhtu jadohmā, ka mehš no seemela mehrena semes-strehka drufku us deenwideem noslihdejušchi un zaur tam sneega weeta leetu dabunam. Warbuht dasch no zeen. lasitajeem brihnifees, kad fchē pawehstu, ka pee mums 24. Dezemberi daschi plehsumu plehfa un pa fwehtkeem lohpi gahja ganōz. Minetā wakarā termometers rahdija 5 gradus siltuma, un latram wajjadseja dohmaht, ka ne wis Seemas-, bet Leeldeenas fwehtki flahkt. Gaujmalu lihdschōs sahle safu un krumi fahf pumpuroht; wahrdu fakohkt, ihstis rudens jeb pawafaras laiks, — bet ne buht nē seema. — Par Seemas-fwehtku preeku muhsu walsti mas ko peemineht. Dasch frohdstasch gan nebij aismirsts. Pirmā fwehtku deenā tad drufku zitadu preeku baudijahm; jo tad muhsu pagastafkohlā preeksch fkhlneekeem no leelmahtes eglite tila dedsinata. Bullstien 5ōs wakarā atwehrahš fkhlas istabas durwis un fkhlneekei lihds ar fawejeem preeka mirdsofchahm azihm steidsahš fcho preeku raudsiht un baudiht. Pehz 43. dseefmas is Wids. dj. gr. 1. un 2. panta nodseedafchanas fkhlotajs us Seemas-fwehtku ewangelijumu gruntedamees tureja ihfu apfweizinafchanas runu, kurā papreeksch norahdija us pagahjuscheem fwehtkeem un tad us tagadejeem, peeminedams, ka degofchā eglite preeku pasludina ari tadeht, ka winas spohschumā ari muhsu mihtotā un zeenitā fkhlas weizinataja, muhsu leelmahte, pirmo reis lihds ar mums preezajahš un muhsu behrnus zaur sawahm dahwanahm eepreezina. Nuna beidsahš ar fwehto luhgšchanu, pehz kuras „Mehs Deemu Kungu flawejam“ 4-balsigi no behrnu pulzina atskaneja. — Nu zeen. deweja behrneem isdalija dahwanas. Papreekschu fefcheem usjihgafajeem fkhlneekeem. Tad pirmahš, ohtrahš un treschahš seemas fkhlas-behrni dabuja ifktris fawu leetinu, kas preeksch ta it laba un deriga. Bes tam ktris behrnus wehl dabuja faldumus. Pehz dahwanu isdalifchanas behrni atkal dseedaja „Gohds Deewam augstibā u. t. t.“ un leelmahte atwadijahš, fohlidama, ja Deews winu wehl pee dshiwibas ušturehš, ari nahkofchā gadā fcho fkhlu apmekleht. Ar preeku atwadijamees no muhsu fkhlas draudseneš, un ilgi winas peemianu glabafim sawas fchē.

No Werowas aprinka nahf par daudš behdigas sinas par uguns-grehkeem, kur uguns tihschi peelaišta no besdeewigahm rohlahm. Kad zaur mineto aprinki par leelzefu brauzohkt, tad redsoht beeschi ween drupas no nodegufchahm ehlahm, kas peederejuschas gan muishahm, gan mahju samneekem.

Tas zelotees no kahdas bandas, kas, samufinata, fwilinadama apfahrt eijohkt, un laikam zaur tam gribohkt parahdiht, ka muhsu buhschanas esohkt lihdsigas Zhreeschu buhschanaht, kur Zhru dumpineeki eet apfahrt — ehlas fwilinadami.

Warschawā Schihdu kauja, tā is wehlahahm sinahm redsams, bijusi lohki fihwa. Pa nemeera laiku Schihdeem tikufchi nopohstiti 292 fchenki, 603 bohdes un zitas andeles-weetas un 493 dshiwolki, — kohpā 1388 ruhmes. Us flimnizu nowedufchi 24 eewainotus Schihdus, no kureem daschi jau nomiruschi. — No nemeerneekem 3100 apzeetinati.

No ahrsemehm.

Wahzija. Bruhschu landtags atklatš zaur trohna-runu, kas tikuf nolafita no Bruhschu eekschleetu ministera Putlamera. Trohna-runā fazihst, ka fchai gadā walstis eenahfchanas buhschohkt leelakas par ihohschanaht, tā ka atlikfchohkt walstis lahde 29 milj. mahrlu.

Portugale. Spahneeschu fchnina-pahrim, kas schinis deenas apzeemoja Portugales waldineekus, Lisabonē isrihtotas daschadas weefibas, to starpā ari buku-kautini. Pilsehtas eedshwotaji isturejuschees pret augstajeem weeseem deewegan draudšigi, kaut gan Lisabonē un wifā Portugale pehdeja laika fahlfu eesafnotees republikaneeschu partija. Tagad Spahneeschu fchnina-pahris atkal atgreesees mahjās us Madridi.

Turzija. Turku waldiba likuf zaur saweem fuhneem Londonē un Parifē isfazihkt Angtu un Frantschu waldibahm schehlofchanohs par winu eejaukfchanohs Egiptes leetā. Norakstus no schihš schehlofchanohs wina peesuhstijuf ari zitahm leelwalstihm. — **Sultans nospreedis**, ari Austreeschu keisaram Franzim Josefam dahwinahkt Nifchan-Smtiata ordeni, kahdu tas ne fen nosuhstija Wahzu keisaram Wilhelmam. Ari Austreeschu keisaram fchis ordenis tilfchohkt nowests zaur fewifchku fuhnti.

Egipte. No Kasalas Egiptes waldibai atnahlfu fina, ka atu rohkt oht (pee karawanu zeka), esohkt usgahjuschi leelas selta-ahderes.

Seemel-Amerika. Daudš pilsehtas Saweenotās Walstis stipri plohfotees baku fehriga. Semeflis pee tam esohkt, ka laudis schwakt ga hdajohkt par batu pohstefchanu.

Wisjaunafahs sinas.

Sudraba medakus, pee Stanislawā bantes us fruhthim nefajamus, ir dabujufchi: Nihgas 1. draudses-teefas semneeku peefehdetaji Mahrtiasch Behrsinsch un Mahrtiasch Bertmanis; pagasta-teefu preekschfehdetaji Andrejs Auls, Letmanumuischā, un Jehkabs Gutmanis, Kainmuischā; Pehteris Pilsis, Sermulfschu walsti, un Friditis Silinsch, Sermulfschu walstis peefehdetajs. Kursemē: mapiilsonis Ernstis Joh. Goerhs, Leel-Swehtes un Wez-Swirlaufas pagastafkrihweris un Dohbeles aprinka-teefas fkhrihweris; Ruzawas pagastafkrihweris Nikademus Schulzs; Grohbinas pag.-teefas preekschfehdetajs Kristis Kalnits; Preekules pag.-teefas fkhrihweris Jahnis Feldmanis. — **Rohni Daggawā** 8. Janwari maniti pee Nihgas dshelzeka tilta, — 1 leelaks un 2 masaki. Nakti tee ušturejuschees us ledus, kas sneedsees lihds isnemtajam plohta-tiltam. — **Uš muhsu reetruma rohbeschahm**, ap Kazalautscheem, esohkt jau eeradufchahš mesha sohšis un pihles, kas ziteem gadeem tilai Merza mehnesi mehds eerassees. — **Perfijas schacks** nodohmajohkt us frohneschanu nonahkt Maslawā. — „**Mast. Tel.**“ sino, ka farunas usfahktas ar Siemens un Halske firmu Berlinē par to, ka Kremku pa frohneschanoš-fwehtkeem apgaismotu elektriski. — **Odesā** leeli sneega-puteni peepuhstufchi zelus un darohkt flahdi dahrseem. — **Taganrogā** zaur rewifiju muhtas pahrwaldē atrasta leela blehdiba. Krohna flahde zaur to, ka ahrseemē prezes laistas zauri bes muhtas, aprehkinata us wairaf nekā 20 milj. rublu. — **Salarā** ar fcho blehdibu stahw leelu preekschu-krahjumu apkhlafschana Charlōwā, kas ari zaur Taganrogu atwestas bes muhtas. — „**Golosam**“ raksta is Wihnes, ka generalis Pejafschewitsch isredsehts par Austrijas fuhnti Pehterburgā. — **Wihnē** 8. (19.) Janwari kahds wihreetis, Kreewu fuhntim Ubrim un wina sekreteerim Krupenskim brauzohkt, eestweedis leelu akmeni kareetes lohgā. Sweedejs esohkt dšimis Beemeetis un fawzotees Johann Zich. Apzeetinahst, winsch isteizis, ka to darijis aif atreefchanaht. Ubris un Krupenskis ne-esohkt eewainoti. — **Bulareschā** nodedšis Kremsera zirfus, pee lam ari daschi stalla-puifchi un 18 mahziti sirgi fadegufchi. — „**Waldibas Wehstnesis**“ sino, ka generaladjutantis Gurko eezelts par Odesas generalgubernatoru.

Uguns un uhdens breefmas.

(Peedshwojums us Mitfchigan-efara Seemel-Amerikā.)

Kahdā aukstā Oktobera mehnescha deenas wakarā beesfa, tumfcha migla isplatijahš pahr Mitfchigan esaru; witni tapa dshiht no seemelarihta wehja us deenwidus-wakareem.

Zaur miglu atskaneja pulstena fehrā bals, kas no kahda damfluga nahja. Damfluga wahrds bij „Levithans“, kas no Bufalas us Tschikagos pilsehtu brauzā. Minetais twailonis weda wairaf tā diwisimts pasafcheeru, — wiswairaf Zhru un Wahzu eenahzejus.

Bes teem us fuga wehl atradahš daschadas lastes ar prezhim un 1500 muzas petroleuma. Petroleums isplatija nepatihlamu smaku, ko pasafcheeri nihdedami eenihda. Bet neweens nedohmaja, ka waretu breefmas notikt, un ari neruhpejahš par to.

Starp fuga pasafcheereem bij kahds mekanikis is Hanoweres, kas zereja kahdā no tahm leelajahm pilsehtahm wakarōs few atrast darba-lauku.

Wina wahrds bij Oskars Richters; winsch bij no waiga flafsts, bij labi apgehrees, un tā tad schkibras no ziteem pasafcheereem, kas bij nesklaidri un lohki rupji. Wina klusu un noslumufchi fehdeja, it tā kad wineem buhtu bailes no nahkofchahm deenahm. Richters turejahš no ziteem atfahku nohst; ziti winu ari nekad ne-ustrunaja, un tas winam patika. Daschi pasafcheeri spehleja kahrtis. Spehledami wina fanahja daudš reis stihdinā un beidsohkt sahka lautees. Minetam jauneklīm tas bij par reebumu, un tā tad winsch atfahja fuga kambari un uslahpa us fuga wirfu; tur wairaf nekās nebij redsams, tā tilai melnais Levithans ar fawu fkursteni. Sturmana istabas lohgi wisapfahrt bij tumfchā, pelekā miglā.

Kugim weenā galā bij wateja galerija, kur pasafcheeri wateja frifchu gaisu ee-elphot.

Uš galerijas fehdeja daschas dahmas, kuras Richters newareja gan redseht, tapehz ka feena winus schkibra. Bet winsch tur wateja daschu feeweeti dshirdeht schehlojamees par petroleuma nejauko smaku. Petroleuma smaka palika arween stipraka, tā ka beidsohkt ari damfluga ofizeereem tas fawadi israhbijahš. Kapteinis pawehleja leelahš ruhmes luhku attafihkt un apskatitees, waj lahdihsch labi stahw.

Tik-ko luhks bij attaisihts, fuga laudihm spraudahs pretim duhmi un ugunš. Lahdinsch dega. No leela karstuma daschas petroleuma muzas bij pahrsprahgufchas, un petroleums gahsahs fuga ruhme eefschâ. Kad to kapteinis redseja, winsch sinaja tuhliit, ka Levithans paliks leesmahm par laupijumu. Winsch pawehleja luhku tuhliit aistaisiht, lai zaur jaunu gaisa pee-eeschanu netaptu leesmas wehl leelakas. Us dsehfschanu newareja ne dohmaht.

Par to starpu jau ari breefmiga fina par wisu fugi bij isplatijufees. Sabihjufchees pasascheeri speedahs leela druhsma us fuga wirfu. Seewas un behrni waimanaja un raudaja. Us fuga atradahs tikai dimi laiwas, kurâs kahdi 80 zilweki wareja eekahpt. Laiwas tapa nolaisitas, kad maschine bij apstahjufees strahdaht. Kapteinis, stuhmani, maschinisti, kurinataji un matroschi salehza ka pirmee laiwas, pehz Amerikaneeschu teikuma: „Balihdsees few pats!“ jeb, „Ikkatriis ir few pats tas tuwakais!“

Lahdedams un gruhdams speedahs kahds Ibreeschu pulzinsch pakaf. Gelfsch mas minutehm bij abas laiwas pilnas, ta ka gandrihs fahla grimt. Tad kapteinis pawehleja tauwu laist walâ, pakafpalikuscheem daschus wahrduš par apmeerinafschanu usfauldams, ka buhschoht drihs zitu fugi atfuhht.

Kapteinis stuhreja us tuwako ohstu. Kad wiſs labi eetu un laiwas miglas deht nemalditohs, tad kapteinis tikai 12 stundu laikâ waretu fasneegt ohstu. Ta tad fugim glahbschana buhtu nahkufi par wehlu, un fugim pa tahm starpahm wajjadsetu fadegt.

Laiwas eeflihdeja miglâ, pawaditas no feewu un behrnu waimanafchanas un brehkschanas un sadufmoto wihru lahsteem. Behz mas minutehm laiwas us fuga palikuscho azihm bij issudufchas.

Laudis us fadegschanai atstahâ fuga bij palikuschi weeni. Breefmiga fajufschana iszehlahs, kad apakſch-grihda bij fadegufi un leesmas isschahwahs us fuga wirfu. Glahbtees newareja. Ikkatriis redseja nahwi preeksch azihm.

Daschi gribeja plohsstu tairiht. Bet pee tam truhka laika un bakku jeb dehtu; tik ahtri newareja bakkus un dehtus no fuga atplehst. Ziti pasascheeri avjohsahs ar glahbschanas johstahm. Ziti atkal melleja dehtus un plankas. Drihs isnahza stihdini un kauschanahs pehz masa dehta gabalina. Tas stiprakais atnehma tam nestiprakajam.

Oskar's Richters redseja, ka kahda jauna dahma nopuhlejahs ar glahbschanas johstu. Weens jauns, labi apgehrbees zilweks winai to atnehma. Wina raudaja un lausija issamifufi sawas smalkahs rohkas.

Richters fajuta lihdszeetibu ar jauno dahmu. Winsch pats bij ar leelahm mohlahm dabujis planku, kas us fuga ka benkis bij derejis. Ar rewolweri apbrunojees, winsch tureja wakti pee schihs dahrgahs mantas. Jauna dahma tika no kahda puhla wihru Richterim tuwak peegruhsta.

„Freileniht!“ Oskar's fajija. Wina usskatija winu ar afaru pilnahm azihm. „Zuhs mellejeet glahbschanu?“ Oskar's jantaja.

„Al Deews! Es melleju gan glahbschanu! Es negribu fadegt! Es negribu nosliht! Tas ir breefmigi!“ jauna dahma atbildeja raudadama.

„Schè man ir plankâ, kas diwus zilwekus warehs nest,“ Oskar's fajija.

„Redsu gan!“ wina atbildeja.

„Waj gribat pufi no schihs plankas?“ Oskar's prafija.

„Zuhs taf winu newareet pahrlauf!“ jaunawa fajija.

„Nè, bet plankâ muhs abus warehs nest. Kad Zuhs esat drohschi, tad lehzeet man pakaf uhdeni. Es Zuhs sagaidischu. Kahdas ohlektes gara schnohre man ir kabatâ; ar schnohri es Zuhs peestiprinafschu pee plankas ta, ka Zuhs no tahs nenoflihdeseet. Bet Zums warbuht te ir ziti, kas par Zums gahdahs? Waj Zums schè ir kahdi peederigi waj radi us fuga?“ Oskar's prafija.

„Nè, es reisoju weena pati!“ dahma atbildeja.

„Tad pahrdohmajeet ahtri! Te ir dshwiba waj nahwe! Leesmas tuhliit isschausees us fuga wirfu. Redseet, tur leesmas jau isschahjahs.“

Ta ari bij! Busstunda jau bij aistezejufi, kamehr laiwas bij no fuga aisbraukufchas. Pak-ruhmes dega pilnas leesmas. Petroleums fahla jau gahstees kajites eefschâ. Behz pusstundas laika Levithanam wajjadseja buht fadegufscham. Us to wisu Richters dahmu darija usmanigu. Winai bij bailes un apfedsa ar rohlahm gihmi, it ka negribetu tahs breefmas redseht.

„Tagad ir laiks,“ Richters fajija. „Labaf gahfschohs ar sawu planku aufstos wihnôs, nekâ petroleuma fadegt. Nebihstatees, freileniht, un paklaufseet man! Es wisu darischu, ko eespehschu, pee Zuhfu isglahbschanas! Tiklihds ka fugis par ugunš blahki buhs pahriwehrtes,

tad uguni warehs tahlu zaur miglu redseht. Un ta tad rasees waj nu swejneeki jeb ari zits kahds fugis, kas muhs usnemš.“

„Zums ir tairniba, lungs,“ dahma fajija. „Al, es pateizohs Zums par Zuhfu schehlsirdibu. Al, Deews, zita neweena naw, kas mani usnem un glahbj! Es gribu Zums paklaufiht.“

„Tad bes kawefchanahs! Kad schè ilgal paliks, tad tee schè nahwei atstahtee nelaimige uskritihs man un atnemš planku. Nu es lehzu wihnôs; tiklihds ka es is uhdens isschahjahs, tad lehzeet bes bailehm man pakaf!“

Pee scheem wahrdeem Richters uswilla rewolwera gaili un lehza ar sawu planku wihnôs eefschâ. Winsch pasuda uhdeni, bet pehz mas azumirkleem usschahwahs atkal us uhdens wirfu. Jauna dahma pawehlejahs Deewam, aisslahja azis un lehza uhdeni eefschâ. Richters fahhra winu ais drahnahm. Tad winsch rahdija winai, ka pee plankas jaturahs un nostuhma planku no fuga nohst, jo dauds no nelaimigajeem gribeja winam pakaf lehst. Kad wehl kahds buhtu peefehrees pee plankas, tad wisi buhtu pagalam, jo plankâ trihs nebuhtu spehjusti notureht.

Behz mas sekundehm plankâ ar Oskar un jauno skaiso dahmu bij pasudufi miglâ. Wini gan wehl wareja fugi redseht, bet tee no fuga winus wairs newareja redseht.

Richters peestiprinaja ar schnohri pee plankas smuko isglahbto dahmu, ta ka wina no plankas newareja noslihdet; beidsoht ari winsch pats peefehjahs pee plankas. Ta nu wini skatijahs, kas ar fugi notiks. Behz brihtina leesmas isschahwahs wairaf weetâs, un Levithans bij tuwu klahst sawam galam.

Wairaf ka simtu zilwekeem wajjadseja wehletees nahwi waj nu uguni jeb juhrâ. Beeschu ween dsirdeja, ko uhdeni krihtam. Tee bij daschi nelaimige, kas nahwi labaf wihnôs, nekâ uguni gribeja dabuht. Leesmas palika arween leelakas un gaischakas, ta ka tahs wareja jo tahlu redseht. Kleegschana un waimanafschana palika arween masaka. Behz seerendel stundas abi peldetaji wairaf neka neddsirdeja, ka tik wihnôs schlahstam un uguni sprehgajam.

„Waj tad mehs ween esam isglahbuschees?“ Tas gawdrihs ta israhdijahs. Kai gan Richters pilnâ balſi fauja, waj tuwumâ kahds peld, bet nekahdas atbildes nedabuja — no flapjâ kapa, kas tikdauds bij aprazis.

(Dummat beiguns.)

„Kâ taunus garus safanz!“

Ta „Neue Dörpt. Ztg.“ raksta par kahdu Zgaunu tautas-kalenderi us 1882. gadu, kas no skohlotaja M. Tonisona fastahdihts un isdohts un par 7 kap. pehrkams. Schis kalenderis esohst „tagadejo laiku sihme“ un rahdoht, zil tahlu weena Zgaunu tautas daka noslihdufi. Tamdeht Baltijas laikraksts to newarohst atstah ne-eewehrotu. Minetâ Tehrpataš awise kalenderi fauz par „dumpra rakstu“ un faka, ka kalenderis Wahzijas sozial-demokratu tautas-kalendereem usmusinafschanas garâ nepalekht pakatâ. — Wispirmak tur azis kriht stahsts par „nabadſibu un bagatibu“. Gelfsch dedsigahm pehrwehm tur esohst usstahdita jaukâ un flinkâ bagata wihra dsihwe, kas nabagus apspeesch, ar fchetreem sirgeem brauz, spilwenôs gul u. t. pr.; winam pretim nabags Lazarus, eefsch truhkuma un nabadſibas, ar gruhsteem darbeem laudamees, bet ar tiklu sirdi; Lazarus, kam bagatais atnem ari to drufzinu, kas tam peeder. — Tad nahf kahds praweets un pasludina bagatam wihram: „Tâ faka ta gudriba un tas spehks: wiſs, kas ir tawâs pilis, tiks us Bahbeli aiswests; spirgts wehjsch, kas nahf no rihteem, tawas pilis apgahsihs, un taws wahrds pee tautas paliks par smirdofschu, tadeht ka tu netairnibu dariji un sawas rohkas pee nabaga mantas apgahniji!“ Kurus gan tauta apakſch scheem „bagatajeem“ eeraudsihs un kahdas mahzibas is schi stahsta smelfees?!

Behz tam nahf kahdas lihdsibas, kurâs wiſas preekschejahs dohmas esohst fanemtas kohpâ; — tahs skanoht: „Kahds meers pastahw starp wilku un funi?“ — Kâ sternas ir lauww bariba, ta nabagi ir bagato bariba“ u. t. pr.

Nahkams stahstinsch runâ par „swefscheem radijumeem“ (kofwahrneem, amfibijahm, pus- un paeglu-Wahzeem, Baltikereem u. z.). Zhfumâ tas ta skanoht: Ir jauks pawafaras laiks; faulites starini isplefschahs pahf semi; wiſs sato un seed; laudis dshwo meerâ un pilnibâ; klehtis ar labibu ir pilditas; schkirtsos gul selts un dahrgas lees-

*) Scho rakstu pasneesjam, ka to Deep. Past. esam atradufchi; tikai peeminam, ka to tulkojumu esam tihrijufchi no misejumeem un kuhdahm, kahdu tur bij lohti daudi.

tas; netaisniba un nekahrtiba naw atrohdamas; wisi dshwo meerigi, fahrtigi u. t. pr. . . . Bet peepeschi wisi pahrwehrschanas: breefmigi mahkonu usnabt un „auka no reetruma-pufes eenes wehrdsibu muhsu semé“. Behdigi gan „kshds labs engelis“ mahkonus airdsen un tauta dabuhn brikwibu; bet ta wairs naw, ka fenak: tautas tikumi ilgá wehrdsibas laika esohd dubfós eemihiti un fwehchineeki esohd fehjuschi launu sahli, kas beskaunigu augumu ir fashneegufi. Schee fwehchee radijumi wehl arween fawu nedardu tahlak dsenoht; winu starpa esohd japeemin: 1) „Kofwahri (mahzitaji) — melni putni, kas neganti fehzoht un brehzoht; neweens Deewa dabas draugs negriboht winu brehlschanu dsirdeht.“ 2) „Amfibijas — kustoni, kas us semes un uhdeni dshwo; wardes, krupji, gleemeschi u. z.; wini tik deht fawa labuma kustohd. Basudufi esohd ta tauta, kura schee kustoni eeperina-juschees.“ 3) „Bus- un paegtu-Wahzi, jeb krumu-kleperi faukti, esohd gandrihs amfibijahm lihdsigi. Tohs waroht pasiht pee tam, ka tee, kur eespehjamis, zihstotees pa wahziski runaht un few aplekotees drehbes ka pupu-baidekti.

Schee ari zihstotees pehz fawas preekschihmes augsti dshwoht, preeksch kam pascheem naudas truhkstoht un tadeht no kaimineem aishnemohd un nekad wairs ne-atdohdoht. Dauds kreetnu kauschu no scheem esohd peewilti, fawu gruhti pelnito mantu pasaudejuschu un nabadsiba eekrituschu. Rohst ari ar scheem puswahzeem.“ 4) „Balteeschi. Weenreis koswahri, wanagi, masee ehrgti, amfibijas, puswahzi un ziti skahdigi kustoni turejuschu leelu fapulzi, kur wisi weena balsi brehksuchi, ka tauta par daudis gudra esohd palikufi un fahloht to no scheem sehdo nifno sahli pasiht un isnihzinaht. . . . Tur tad esohd atrasts tas wahrds „Baltees“, un no ta laika wisi minete kustomi scho wahrdu walkajoht.“ — Ka gan tauta schi „tautas-kalendera“ mahzibas lai tulko?

Nu nahk kahda dseijina „Balteeschu tauku pohds“, kura tautas apspeedejeem speekis, pahtaga un zitas sahles teek apshlitas. Behz tam nahk noskumschana par kahdu „flittu flimibu“ jeb trako dshfschanohs pa wahziski runaht un Wahzu drehbes gehrbtees. Schai dseijina peefleenahs klacht „Jaun-Igaunu“ usflaweschana.

Tad nahk fshlotaja Tonifona „laika paredseschana“. Par prohwi: Janwari ditti auffs. Leela auka. „Sakala“ (Jaun-Igaunu awise) gatawo preeksch prufakeem pulweri; jeb: „Behterburgas Igauni neganto „wehri“ maisa eebahsibis, akmeni peefees pee lakla un Newas upé noslihzinahs;“ jeb: „1. Dez. nedela „flinschu knaksteschana“ un „kaku zepfchana“. „Sakala“ pagehr preeksch semneekem jaf's-teesibu, schaut skahdigus putnus, lai derigee putni waretu dshwoht swabadaki u. t. pr.

Tehrpatas Itga faka, ka tam wisam esohd par pamatu launas politiskas dohmas un jautá: „ko gan apshime schi „flinschu knaksteschana“? „kaku zepfchana“? u. t. pr. Waj jau nebuhs ne fen (pee schauschanas us Golska mahzitaju) weens no scheem „derigeem putneem“ fahzis schahs labahs mahzibas list wehra?“

Modakas gala stahw kahda dseijina: „Par daudj“.

„Hu! hu! hu! par daudsi wilku!

„Mij sehčas daudj kaunu garu!

„Par daudj selta nifnam fungam!

„Par daudj kohku no ta blehscha!

„Par daudj rihkschu fagreesch wagars!

„Par daudj fahpes iszeesch tauta!

„Par daudj darba iraid kalpam!

„Par daudj flinkuma ir pilis!

„Semneekam par daudsi flalu!

„Pilskambaros par daudj fakrahts

„Daschu dahrgu, dahrgu mantu!“

„Tas skan ka usazinaschana us danzi!“ Tehrpatas awise faka, „un us kuru pusi pehz schihs musikas rohkas un kahjas zilafees, par to wairs ne-esohd ko schaubitees. Katris nihilists par scho „dseijina“, par „laika paredseschana“, „Sakalas-pulweri“, „wehfscha flizhinaschana“, „flinschu knaksteschana“, „kaku zepfchana“, firsniigi preezaschotees, un kad nu apdohma, ka wifas schihs mahzibas par pahri kapeiku tauta tohp isplatitas, tad tik jabrihnahs, ka wehl zitadi augti, neta lihds schim, ne-esohd parahdijuschees.“ —

Daschas Wahzu awises par scho „tautas-kalenderi“ raksta tahda wihse: Tehrpatas polizeja esohd gribejufi aistaweht kalendera isplatischanohs, bet newarejufi neta dariht, jo kalenderis esohd atwehlehts no zensuras. . . . Daschi, kas esohd lasijuschu fepenohs nihilistu rakstus, leezinoht, ka Tonifona kalenderi esohd tahds patis nelabs gars, un brihnahs, ka zensura kalenderi atwehlejufi isplatiht. No peenahzi-

gas pufes esohd sperti fohli augstaka weeta, lai kalenderi pamisam aisleegtu. . . . Nedsefim, ko schai leeta nospreedihis.

Mehs ne-cedrohschinamees faziht, ka Tonifons, kas ir tautas fshlotajs, ar apsinu un launa prahta ir gribejis sekmeht Igaunds nihilistu un sozial-demokratu, t. i. dumpineeku un walsis pretineeku zenteenus, bet to tadschu iffatriis fazihis, ka augfchejais raksts ar fawu „flinschu knaksteschanu, putnu schauschana, kaku zepfchana, wehfschu flizhinaschana u. t. j. pr.“ ne buht nekkan lahga. Wisadi schihs neparastahs un pat breefmigahs lihdsibas neslubina us meerigu un fahrtigu fadsihwi, bet us nemeeru un fahrtigas buhschanas apgahschanu, kas war palikt jo breefmiga. — Zeram, ka ta prahtiga un leelaka data no Igaunu tautas Tonifona tautas-kalenderi pareisi noteesahs. Lai Deews dohd, ka kalenderis nepastrahda ko launu pee muhsu mihlajeem kaimineem Igauneem, tanis nelabu sehllu sehdamis.

Par scho Igaunu tautas-kalenderi sinojuschu, mehs ari Latweeschu tautai usfauzam: „pahrbaudi tohs garus jeb to garigo baribu, ko tew rakstos pasneeds!“ Tehws un mahte, kas juhs faweem behrneem apgahdajeet rakstus, kas pretojahs tijibai un tiklibai, nebrihnatees, ka behrni paleek par tijibas pretineekem un tamdeht par netikleem. Tehws un mahte, kas juhs zaur netiklibas raksteem is behrnu firdihm isfuhzeet wifu to, kas ir labs, derigs un fwehts, nebrihnatees, ka behrni gala paleek par juhsu asaru fuhzeem!

Sagifteta bulta.

(Pahrtulkojis B. Blumbachs).

To wihru teizam swehtigu,
Kas mantos kreetnu feewinu;
Tam laimes saule kohski mirds,
Tam laimes awots — feewas firds.

Eduards Birmais, kahds duhschigs un kreetnis prinzis, apnehmahs, kamehr wina tehws wehl dshwoja, kahda krusta-kara lihds eet us swehto semi. Krusta-karewi, laudis no daschadahm tautahm, bij fabeedrojuschees kohpa, isdabuht Jerusalemi no Turku un Sarazenu rohlahm. Schee netizigee bij minuschu to swehto pilsehtu ilgu laiku apaksch fawahm kahjahm, un kristigee bij tur tik breefmigi gahniti un wajati, ka wifa Giropa par to lohti fashlaitahs. Daschi krusta-kari bij jau westi, un dasch kreetnis krusta-karewis bij Palestinas klajumods, warona nahwe mirdams, fawu galu dabujis, tahlu no fawas dsimtenes, un tikai zaur to pahrliezinaschanohs eepreezinahts, ka kahdas swehtas leetas deht upurejis fawu dshwibu. Prinzis Eduards, kahds dedsigis un drohsch jauns wihrs, kura firds nefahs us warona darbeem, atstahja fawu tehwiu, Angliju, pawadihts no fawas laulatahs draudsenes Lenores un stipra kara-spehka. Kad winsch Sihrijá bij nonahzis, Angleschu flawa tila tahlu daudsinata.

Lenore bij labs un kreetnis feewetis un mihleja fawu laulato draugu. Kad Eduards fawu dsimteni atstahja, nesnadams, waj to wehl kahdu reisi redsehs, Lenore nedohmaja wis pee fewis, bet pee ta, kas winai bij til dahrgs. Eduards par to fawu laulato draudseni ari ta zeenija, ka wina to bij pelnijufi.

Drihs pehz Anglu kara-spehka atnahkschanas karsch breefmigi eedegahs, un Anglijas farkanais karogs eeguwa drihs ween wirsrohku; netizigee tapa wairak kautinos pahrspehti un flatijahs bailigi draudschá nahkotné. Weena uswareschana nahza pehz ohtras. Turketi ne buht nespehja preti stahtees sakolschneem kristigee jaunekteem, kas swehtas dujmás ghja kauja, gribedami atswabinahd no Turku waras to weetu, kur tas Kungs muhs atpestija no grehku faitehm.

Prinzis Eduards bij radis pehz deenas puhlineem un karstuma ar fawu mihloto Lenori kahdu laizinu sehdeht telts durwju preekschá un tur baudiht ne-aprakstami jauko austruma semes wakara-gaisu. Mehnes bij uslehzis un laistija ap wineem fawu bahlo spohschumu. Ta kahdu wakaru abi sehdeja us fawa parasta beksischa, un to reisi ih-paschi lihgsmi meeriga wakara flusuma. Masais, bet duhschigais karewu pulzinsch ap wineem bij apmetees legeri. Pulzinsch bij palizis mas, falihdsinoht ar to leelo pulku, kas bij atnahzis, jo sehrgas un karsch bij lohti leelus upurus pagehrejuschu; bet winsch bij arween wehl rikpat drohsch un duhschigs, ka toreis, kad pee Palestinas krasteem ar fugi peebrauza. Peekufuschee kara-wihri bij meklejuschu atdusu, kas wineem pehz til daudj gruhteem puhlineem ari wifai bij wajadfiga, un wairak neta nedfideja, ka til waktis-klaigaschana un tahlo kara-sirgu swaigaschana. Printscha Eduarda un Lenores dohmas nodarbojahs tai wakara ar Angliju, ar abeem til dahrgo dsimteni. Lenore panehma kohles un dseedaja ar mihligi skanu balfi

kahdu no fawahm Spahnijas tehwijs-dseefmahm. Tit-ko wina bij beigusi dseedah, wahts-saldats atnahza un meldeja kahdu wehstnefi no Anglijas. „Lai winsch nah!“ prinzijs fazija. „Ah! Dizwaltera lungs, eseet sweizinati Palestina! Ka klahjabs kehnam? Waj Anglija wifs eet labi?“ Ta Eduards apfweizinja wehstnefi. „Preezajohs, Zuhfu angstibai pawehstih, ka manim zela dohdotees, mahjas wifs palika labi,“ Dizwalters atbildeja. „Kehnijsch un lungs bij puslihs wefels; tuwakas sinas Zuhf dabuseet no scheem raksteem.“ Prinzijs panehna wehstules un lassija; wina waigs palika arween nopeetnaks, jo tehws rakstija, lai dohdabs steigchus ween us mahjahm, tamdehi ka fajubtoht, ka wina spehki ar latru deenu sustin suhdoht. „Klau,“ ta peepeschi Lenore flaki eelleedsahs. Wehstules iskrita prinzijscham is rohlahm; Dizwalters isskrehja ar johni is telts ahra un usfauza saldteem, lai ker sleplawu. To isdarijs Dizwalters atskrehja atpakaf, lai glahbtu mihlajam printscham Eduardam dshwibu. Kahda bulta, no tahlenes schauta, bij eeduhrupees winam dski rohla. Kamehr Dizwalters pahrbihjuschohs sulainus suhtija pehz ahresta, un Lenore, no isbailehm pahruemta, bahla ka kahds akmena tehls stahweja, prinzijs pats iswilka nahwigo bultu no rohlas un fazija wahji un fahpigi smaiddams: „Nekas wairs nepalihds; bulta ir sagisteta. Ne-raudi wis Lenorih, mehls atkal redsefimees; nahz, lai Terwi beidsamo reiff skubustu, — dshwo wefela!“ — „Palihds man, stahw man klah, stedschehligais debesu Tehstih!“ Ta nelaimigaja Lenore klee-dsa, it ka no breefmigeem murgeem usmohdusees. Bet ahtri apkerdamahs, wina nometahs zeds pee fawa laulata drauga fahneem, un eekams winsch to spehja aiskaweht, Lenore issuhza gisti is wina wahts. Tahda wihse, neka nebehdadama par breefmahm un nahwi, kas winai paschai draudeja, Lenore isglahba fawa laulata drauga dshwibu. Ar asaru pilnahm azihm Eduards speeda fawu laulato draudseni pee fawas puffsoschas firds un fazija no preeka un laimes pahruemts: „Ta ir feemas mihlestiba!“

Daschas nedekas, sinams, aistezeja, kamehr Eduards pilnigi iswefelohjabs; bet tas ir teescham teefa, ka winsch par fawu dshwibas glahbschenu ween-weenigi pateizohs fawas laulatahs draudsenes leelai, lihds nahwei ustizigai mihlestiba.

Kad Eduards bij pilnigi isdseedinahts, winsch pahruemta atpakaf us Angliju. Anglijas kehnijsch, wina tehws, nomira, un winsch palika tehwa weeta par waldineeku. Tas, kas to sagisteta bultu wina rohla eeschahwa, bij kahds Muhamedaneeschu blandonis un sleplawu. Winsch nepamanohht bij eeschmauzees lehgeri, zeredams, ja Anglescheem kreetnako wadoni nogalinafchoht, tad ari wina laime kara buhschoht pagalam. Bet Tas, bes Kura sinas ne matinsch nekriht no galwas, apfargaja Eduardu, ta ka pat sagisteta bulta winam neka newareja dariht.

Kad daschus gadus pehz schi notikuma Lenore Anglija nomira un winas lihks labu zeta gabalu lihds winas beidsamo dusas-weetinu tika pawadihts, Eduards lika latra weeta, kur lihka wedeji peectureja, uszelt akmena kustu — winai par peemineschenu. Daschi no scheem kusteem stahw Anglija wehl scho baltu deen un tohs sanz par „kehni-nenes Lenores kusteem“.

Scheit, mihlee, gaischi redseht waram,
 Ko mihlestiba speh;
 Ta lihdsa kahdam debefs garam,
 Kas nahwes draudeem fmeij!
 Ta laulateem buhs ustizigi
 Lihds nahwei mihletees;
 Tad winas fargahs tehwischiigi
 Un swehtih augstais Deews.
 Kur laulatee, ka engelisch,
 Saderahs mihliba,
 Tur ween tik laimes faule glihchi
 Pat skumjas usmaida.
 Kur laulatee ir aismirfusch,
 Ko swehti fohlija,
 Kad alkra preekscha stahwejuschi, —
 Tur dshwe behdiga.

Par baku pohteschannu.

Widsemé ir tahdi pat kawekki baku pohteschannas leeta, ka Kurssemé. Senaf dasch jauneklis zensahs palikt par baku pohtetaju, lai no lohsehm tiktu waka; bet kamehr wispahrigais kara-deenests eewests, baku lizeji no lohsehm neteef atswabinati. Ta masa eenahschana par

paschu pohteschannu, kas pat daudfrei gruhthi peedsenama, ne-atfwer puhlinu un daschadas gruhthibas, ko ne-ispaschana schim darbam leef zeka. Ta tad tagad tik retais pee schahda darba kerahs un paleef par baku pohtetaju. Kad nu Widsemé it ihpaschi beidsamaja laika jo gruhthi no breefmigahs baku fehrgas ir peemelleeta, tad Widsemes muischneeziba fawa beidsamaja fapulze nospreeda, ka baku pohteschana buhtu tautas-scholotajeem janodohd un scheem par to peenahziga atlihdinaschana, pehz dwehselehm, no pagasteem pee wiru lohnes japeeleef, kas tapat, ka wifas nodohschannas pagastis, eedsenama. Zaur to tad attristu gruhthi peedschichana no teem, kam bakas pohtetas. Ari buhtu nosakama flaidri ta atlihdinaschana, ko par scho darbu dabu, ka ari stingra kahrtiba, prohti: ka behrni nosajita laika un weeta teef fanehti, ka wehlat bes kahdahm isrunahm tohp atnesti pee rahdischannas un nedrihst pretotees pohtes isnemfchanai, jo zitadi it ne buht naw eespehjams scho darbu kahrtigi isdariht. Ari kahdam no pagasta-waldischannas arween ir jabuht klah, kas lai ne ween gahda par kahrtibu, bet ari wifas apstelleschannas us nahlamu fanahschannu pareiff isdara. Beidschicht ari ir peeminehts, ka jaunee scholotaji buhtu seminarija no leetas-pratejeem, waj nu ahresteem jeb mahziteem baku pohtetajeem, us scho darbu eemahzami.

Kad eewehro to labumu, ko baku pohteschana ne ween maseem behrnieem, bet ari pee-auguscheem un pat wezeem padara, tohs fargadama no breefmigahs baku fehrgas, tad gan newaijadsetu kawehht, par to gahdaht, ka schis labums tiktu stiprinahts un buhtu katram weegli fahneedsams. Ahristi apleezina, ka baku eepohteschana pee zilweku meefahm it mas it 10 gadu atjaunojama. Ahristi few leekahs wehl jo beeschaki eepohetees, lai baku-slimus ahrestedami, paschi neteef no schihhs gruhthahs fehrgas aisnemti.

Scholotajeem schis darbs ihsti peepafetu un buhtu ari ahtri eemahzams, jo jau daschi ar to gadeem puhlejuschees un apraduschu.

Widsemé, zaur baku fehrgu gruhthi peemelleeta, nu taifahs fohlus spert, lai joprohjam no tahs waretu issfargatees; bet lai ari Kurssemé to paschu dara un lai negaida, lihds winai tahds pats gruhthi listens usbruhl.

R. S.

No Ar. Reschnumuischas, Bauktas aprinki.

Dseefmas un mihliba
 Ir mana dshwiba. —
 Ja mani no tahm schirtu,
 Tad schehlabas nomirtu.

Teescham, zeen. tauteeschi, dseefmas un mihliba jeb fadraudstiba ir jaukas un teizamas mantas, ja tauta tahs labi mahf walkahht un zeenih.

Ka muhsu mihlee weztehwi schihhs abas jaukabs tautas mantinas ari jau zeena un gohda turejuschi, to redsam no tahm jaukajahm tautas-dseefmahm, ko wehl muhsu laikis pee mums dseed. Ari mihligas fatilfchanahs ta laika gara muhsu tehwu-tehweem netruhka, — ihpaschi tais laikis, kur tee faweem deewekkeem upureja. Ari muhsu laikis schihhs abas leetas, dseefmas un fadraudstiba, teef kohptas un zeenitas; to redsam no tam, ka Widsemé un Kurssemé wairaf dseedaschannas-beedribas teef dibinatas, un tauteeschi draudsigi fateekahs. — Ari muhsu Reschneeku dseed-beedriba isgahjuschu gadu, weenreis wasara, ohtru reiff rudeni, gahdaja par tahdu deenu, kuras jaukumu eewehro-johht jafaka:

„Dseefmas un mihliba
 Ir mana dshwiba. —
 Ja mani no tahm schirtu,
 Tad schehlabas nomirtu.“

Kahds weefis.

Bauschu flaitischannas panahkumi Kurssemé:

	A. Pilschtras.	
	1863. g.	1881. g.
Zelgawa (ar saldteem zc.)	22,790	29,615
Peepaja (ar saldteem zc.)	10,227	27,418 (bes salb. zc.)
Kuldigä	4,601	8,151
Baukta	4,021	6,208
Tukumä	3,398	6,072
Zaunjelgawa (bes saldteem)	3,420	5,906
Wentepili (ar saldteem)	3,701	5,720
Schlabfchate (bes saldteem)	3,833	5,383
Uispute (bes saldteem)	2,958	3,444
Grohbirä	1,618	1,346

B. Meestds.

(No 6 meesteem wehl truhft sim.)

	1863. g.	1881. g.
	Gedfihwotaji.	
Talsds	1,485	3,472
Zluste	2,293	2,900
Saldu	261	2,348
Safmakā	1,423	1,761
Kandawā	982	1,520
Sabilē	947	1,401
Dohbelē	467	1,066
Durbē	302	410
Schenbergē	319	395
Baldonē	118	72

Laufchu fkatifšanas panahkumi Widfemes pilsehtās:

	1867. g.	1881. g.
	Gedfihwotaji.	
Rihgā	102,590	168,844
Slohkā	724	1359
Balmeerā	2,005	2,598
Limbaschds	1,413	1,812
Zehfīs	3,050	3,698
Walfā	3,045	5,165
Tebrpatā	21,014	29,727
Werowā	2,114	2,677
Behrnawā	9,196	12,918
Wilandē	3,092	3,420
Kohpā	148,243	232,128
Bef tam Arensburgā		3,460
Pawifam		235,588

Drupas un druskas.

No Sundula.

1) Apfmeeta mihlestiba dšemdina atreebšanasohs.

2) Dshwiba mums ir dohta, lai waram mirt; — zaur mirfchanu til teklam ihsta dshwiba.

3) Kas preefch fewis nem laiku, tas pafaudē laiku.

4) Scheitan mehš ne-efam wis preefch buhšanas, bet preefch tapšanas.

5) Keweens newar pahr fawu ehnu pahrleht.

6) Laime, kas lehni nahf, fmaida ilgi.

7) Dufmu gals ir noscheloschanas eefahkums.

8) Laiks, pazeefchana un nauda pahrwar daschu reis pafauli.

Atbildes.

R.... S.... h: Dsch jaunelis greifi us Zums flaitohs, ka Zums ir isdewees fluhpfiht „flaituli“. Negribdami, lai flaudiba iszetabs, paturefim pafchi Zuhfu jauku dsejinu, kas jo zehli tek.

Kahrllinam: Atlasē, no ka ir rakstihis Latw. Aw. № 22. Baf. un fl. sinās 1880. g., lihds fchim ir tilai Bahzu walodā. Warbuht ka ar laiku to pahrzels Latw. walodā. — Preefch gada-flohlam wifch ir itin derigs.

A. S.: Kenemeet par faunu, ka Zuhfu laipnais peefuhrijums wehl naw drukahs. „Stohlas sinās“ lafseet.

Sinotajam: Newaram dariht, ko wehlatees: pirmahrt efeit peemirfufchi usdohf Sawu ihfo wahrdu; ohrfahrt sinojums, ka Piltene kahds bruhfgans uswedees, newar stahweht „Awifēs“, jo dascha fauniga jeltente par daudf nosarktu.

Degu Janim: Behz Zuhfu laipnā sinojuma weefgais wafars, ko bafnizas frohgā zeen. Auzumifchās dšeed. fohris isrihloja, naw bijis tahds, ka tam wajadseja buht. Mums tas kohti fchehl, bet zeram, ka ar mums buhfeet weenis prahtis, ka par to nerumajam „Awifēs“, — jo daschi, kas nepafihst Zuhfu freetno apgabalu, nahktu pee nepareifa fpreeduma. Ziti sinojumi buhs weenmehr mihfi.

Fr.: Kamdeht Zuhš til daudf nopublejatees? Zkatriis prahtigs zilweks finahs, ka starpibas tais rakstōs naw nekahdas, bet — leela weenadiba. Un weenadiba pafahw eefch tam, ka fargi ir bijufchi kohti duhfchigi, un gandrihs til duhfchigi, ka labi pusaugufchi faki.

Leel-Walleetim: Pateizamees; nahfokchā nummurā.

Latw. Aw. redaktors: J. Weide.

Sludināšanas.

Kad pee Butaifchu (Zockenhof) pagasta peederigais pafch Sahmelis Garbil apnehmees jawa brahlā Friza un wina seewas Lifetes dehlu, Ernestu, behrna weetā peenemt, tad teef no Bulaiifchu pagasta-teefas wifh tee ufaizinati, kas pret fcho behrna peenemfcham eerumu gribetu zelt, ar fawahm eeruachm 20. Janwari 1882. g. pee fchihš teefas meldeetes, jo pehz fchi termina netiks wairs eerunas peenemtas, bet iffajitā adoptereefchana tiks apstiprinata.

Bulafchds. 19. Dezemberi 1881. (№ 280.) (S. W.)

Sludināšana.

Kad par Mundales Umulu mahju ihpafchneeka Pehtera Krafsta mantibu konturfe fpreesta, tad teef no Mundales pagasta-teefas wifh, kam tahdas praifšanas pee fchihš mantibas buhtu, ufaizinati, fchihš diwu mehnoefchu starpā, wehtatāis lihds 25. Febbruarim 1882. g. fcheit peemeldeht, jo wehlaf neweens wairs netiks klaufchis.

Mundalē, 16. Dezemberi 1881. (№ 860.) Preefchfehds. w.: S. Schweizer. (S. W.) Teef-ftrihw.: G. Gotowin.

Butaifchu (Zockenhof) pagasta-teefa ufaizina wifus mantineekus, ka ari parahdu praifajus un malfatajus no nomirufchahs fenatahs Pauritenu fainmeezes

Annas Mafchewis,

ar fawahm usdohfchanahm 20. Janwari 1882. g. pee fchihš teefas meldeetes, jo pehz muhfchigu klufzeefchana, un parahneeki — likumigu strahpi fagaibihš.

Bulafchds. 19. Dezeemberi 1881. (№ 277.) (S. W.)

No Mefchamufchās pagasta-walbes (Dohbeles aprinkē) teef wifseem ahprus pagasta dshiwobameem fchi pagasta lohsetleem zaur fcho sinams darichs, ka no fchi brihfcha wina til

treschdeenās

ween galwas-naudu fanems un pafes ifdohs un zitās deenās to wairs nebarihš.

Mefchamufchā, 7. Janwari 1882. (№ 12.) Pag.-wez.: K. Dshcheneef. Strihw.: C. Kirfch.

pee Zehlabmufchās peederigais laulatais pahris Dahwus un Lihse Knospe ir zaur farakftu pee Zehlabmufchās pagasta-teefas 1874. gadā, to pee Brambergu pagasta peederigo Dahwu Neuland par ihfu behrnu peenehmufchi un zaur leezeneefkem aprahdiufchi, ka wini Dahwu Neuland jau tai lailā preefch kahdeem 8 gadeem ihsta behrna weetā peenehmufchi un wini ka fawu behrnu audfinajufchi; kamdeht tad Zehlabmufchās pagasta-teefa wifus tohs, kam pret fcho adoptereefcham kahdi eemefti zekā buhtu leelami, zaur fcho ufaizina, lai tee fawus eemeftus weenigi preefch tam iflitta ternā, 13. Febuari 1882. g. pee fchihš pagasta-teefas peenestu, turklahf peeteifdama, ka pehz fchi termina nekahdas wehlafas peeneefchanas fchini leetā netiks wairs klauftas, bet adoptereefchana no teefas pufes par noslehtu tiks iffajita.

Baltufchds. 19. Dezemberi 1881. (№ 143.) Preefchfehds.: D. Kraft. (S. W.) Teef-ftrihw.: A. Hellmann's.

Tulumu aprinkē, riterfchafstes Zestlu mahju fainmezei ir 2 furgi nakti us 8. Janwari nosagti:

- 1) Zumfchi sils firgs, ar leelahm krehtehm, 7 gabus wezs, abahm aushm widā baltas ftrihpinas, 170 rubl. f. wehrtis;
- 2) behra kehwe, mefseem farseem, 10 gabus weza, 80 rubl. f. wehrtā.

Kas par fcheem firgeem war fcaidru peerahdifechanu eefneegt pee Snajumufchās pagasta-walbes, dabu

30 rubl. fudr.

pateizibas-naudas.

Gewehrojams fludinajums!

Murumufchās pagasta-teefa un pagastawalbe (Dohbeles aprinkē) dara wifseem zaur fcho sinamu, ka winas wifus fawus fludinajums ne wis wairs Latweefchu Awifēs, bet us preefchu Latweefchu laikrakftā „Walfs“ un Kurfemes Gubernas Awifēs lils ifflu dinahf.

Murumufchās teef-namā, 29. Dezemberi 1881.

(№ 95.) Preefchfehds.: K. Freymann. (S. W.) Strihw.: G. Parup.

Kad pee Brambergu pagasta peederigais laulatais pahris Sahmel un Trihne Lahzit ir jau preefch 10 gadeem nelaita Strahfu fainmeeka Kristapa un Lawifēs Lahzit dehlu, Jani Theodor, ds. 23. Febuari 1866. g., dehla weetā peenehmufchi (adoptereefch), tad teef no Schlibes pagasta-teefas wifh tee ufaizinati, kureem tahda pretruna buhtu fchai leetā, to 6 nedeli laikā, un wehlafais lihds 13. Februarim f. g. fcheit peenest, jo wehlaf wairs neweens netiks klaufchis, bet muhfchiga klufzeefchana uslitta.

Schlibes pag.-teefa, 31. Dezemberi 1881. (№ 100.) Preefchfehds.: J. Walter. (S. W.)

Mundales

fawstarpigahs palihdibas un krahfšanas tafe ufaizina wifus fawus beedrus, dehl gada-rehkena nomerufchanas, weena direktora un rewidentu wehleschanas, 29. Janwari fch. g. Mundales teefas-namā, pulstien 10ōs no rihta, eerastees.

Mundales teef-namā, 5. Janwari 1882. (№ 9.) Direktors: G. Weismann. R. Weimann.

Kafeeris: M. Schlofberg.

Dehl fainmeezibas atstahšanas, no 24. Aprila 1882. g. 6 wefhes no Deepajas-Nom. dshelzeta stanijas Lufcha, tiks pahrdohstas 35 gohwis preefch paktes par mehremu zenu. Mafku war katrā laikā personigi jeb zaur rakftu dabuht sinahf Schibitomas pag.-walb. kanzelejā, kas atrohahs Lufchas tuwumā.

Slihtu ween- un diwojuhgu jauni rati ir pahrdohdami pee kafeja-meistera A. Schneidera, Jelgawā, Konstantina eelā № 4 a.

Maf bruhketa astonu-firgu

lokomobile

ir pahrdohdama Jelgawā, S. G. G. Webera un beedra fgu dshellectawā. Piefchanas-nofajijumi ir jopaprifa Sa-lahsmufchās eelā № 30, uhdens-wades fantori.

Sludināšana.

Daru zaur fcho pabewigi sinamu, ka es no 1. Janwara 1882. g.

„Saulites“ eebrauftawu un schenki,

Jelgawā, Deelajā eelā, pretim Latweefchu bafnizat, manā pafcha namā, pafis us fawu wahrdu turu, un gahdaschu arween par labu nakts-fohrteli un apbeeneefchana.

Ar augstzeentibu

B. Tennisfohns, bekeza-meisterts.

50 rubl. fudr.

pateizibas-maffas!

Nakti us 7. Nowemberi 1881. g. ir frohna Duhrumufchās Lohju fainmeekam Janim Genkhufen if stakka iffagti:

- 1) Dfeltena kehwe, 5 gabus weza, mehrena no auguma, blefe peerē, 80 rubl. wehrtā;
- 2) gaischi bruhns firgs, 4 gabus wezs, mehrens no auguma, blefe peerē, 75 rublus wehrtis;
- 3) bruhns firgs, 9 gabus wezs, mehrens no auguma, mafa blefe peerē, filfchnu weetā baltas trehpes, pafatas ziflā keefā pufe melns fefiris, 60 rubl. wehrtis;
- 4) apfalti ohres rati, ar farsani nomahletem ritencem, 30 rubl. wehrti;
- 5) diwi pahri fchira, 2 pangas, waitaf apaufchu un ftriku grohfchu.

Tas, kas par fcho fahdibu flaidras sinas war doht, lai peeteizahs pee frohna Duhrumufchās pagasta-waldfšanas, kur dabuhs augfcham fohlito pateizibas-mafku.

Pensiona.

Uf laufseem teef mekleta mafa mettene, no 10 lihds 11 gadeem weza, kas gribetu mahzibu lihds haudihf ar wafchu behrnu. Zapeprafa Jelgawā, Strihwera eelā № 25, Leby namā, apafchā.

Strobereem.

Uf daudj vusigu pagehrescham fiaoju, ta no 1 Februaara f. g., ta arweenu, **Rihgas Batw. amatneeku beedr. fahle** pehz antropo-trigonometrijas sistemas, bej kuras praschanas neweens strohderis scho laifu waijadsihahm newar istilt.

mahzibas - stundas

bohshu, kas libj 2 nedelas wiffsees. Maksa par stundahm 20 rubl. un par utensiljahm, ta mehreem, winkeli, papihri u. t. pr., 7 rubl. — koshpa 27. rubl.

Trigonometrijas mehri, ta ari wijabas noprohmetas schnites pilniga leelumä, weenigi pee manis dabujami.

Fr. Schoop,

Siropas mohdes akademijas beedris Dresdenē, Rihgā, Teatera bulwarf № 5 a, Dubinsky tga drahnu-magasina.

Maf bruhketa

lokomobile

ar malfchanas-gangi ir pahredohdama. Zapaprafa pee Stradowski tga Jelgawā, Paleijas eela № 43.

! Kuldiga!

Zaur scho daru padewigi sinamu, ta es turu uf lehgera pirmahs fortes

petroleju

un to pahredohdu par 6 kap. mahzina; bej tam ari peedahwaju sawu krahhumu

dselshu, aufshamahs bohmeles, pastalu un pehrwju

par wislehtatajahm zenahm, p. peem. farfanu par 10 kap. lohstē, wioletu par 5 kap. lohstē zc. Pehrku ari

wifas fortes ahdu,

ta: lapshu, zannu, feshu zc. par wisangstatajahm zenahm.

J. Judelowitz,

Leepajas eela № 21, Waddinga nama, pee Pubka.

Lehta

ispahredohschana

J. J. Sterna

manufaktur-bohdē

Jelgawā, Wajnisas eela № 4.

Talsu pilsehtina

es ta striku-taisitajs peedahwaju wifseem sentkohpseem wifadu

wihtu prezi,

ta

strikus, strenges, grohschus, pahtagas,

kas teem buhtu waijadsihs, par to lehtato zenu. Mana dshiwes-weeta ir pee Zajste Blumberg.

Talsu pilsh., 7. Janwari 1882.

F. Fleischer.

100 rublu

pateizibas-algas

peefohlu tam, kas man slape rohka zigaru-portmanaju, kura bij eefshā 300 rublu dimjōs 100-rublu un tshetrōs 25-rublu gabalds, un kas nakti uf 30. Dezemberi 1881. g. man wasubudsih zela no Dohbeles uf Jelgawu. Zapeeteizahs Jelgawā, Leelaja eela № 76, kaufmana Weidemana tga bohde.

Teel pahredohdas labdas prahwas mahjas Jelgawas tuwumā. Tuwafi nozajijumi eefstatami pee J. Wibberg, Jelgawā, Leelaja eela № 17, feshā, iktaru peektdeen no pulst. 3.—5 pehz pusdeenas.

Kahda privat-mahziba, Jelgawā, Pehtera eela № 5, war wenl

daschi skohleni

melbates. Turpat teel ari stundas dohtas daschadōs smalkōs rohkas-darbōs.

No zensures atwehlehts. Jelgawā, 11. Janwari 1882.

23. un 24. Janwari 1882.

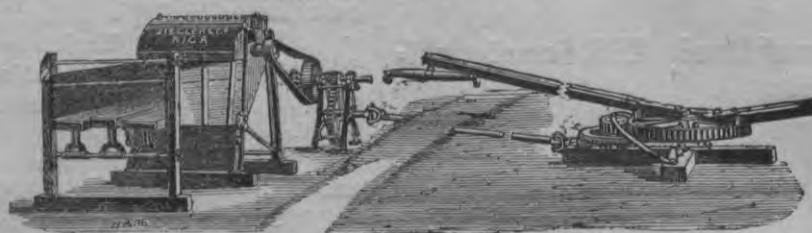
Latweeschu

teateris

Tufumā.

23. un 24. Janwari 1882.

„Flöthera“

stiftu-kulamahs-maschines,

ihpashu preeksch scheljenes waijadsihahm cetaitas,

tahtat

Zaunas — „Simplex“ effeku-maschines — Zaunas

bej sohbu-riteneem lihbi ar paschstrahdigu falnu-skates preekschleekamo, un

„Bacera“ original

Anglu un Amerikas wehtischanas-maschines

peedahwā

Rihgā, Ziegler & Co. Leepajā,
pilsehtas taltu = eela № 6, feshā. Aleksandera = eela № 6.

Pilnigas damfa-, wehja- un uhdens- malfchanas = fudmalas,

ta ari fewishkus

gangus, feetu-kastes zc

peedahwā no lehgera

P. van Dyl'a pehznahzeji

Rihgā, un Mehwalē.

Lehgeris no semkohpibas un amatneezibas maschinehm.

Drehbju sagreeschanas mahklas

kursa eefaktums 17. Janwari fsh. g. Ja wehlehts wehl tahdi peedalitees, luhdsu eerastees Jelgawā, Pastes eela Nr. 9.

Carl Berre (Latweetis).

Sald'skahbu maisi

(ari leelatas apstelleschanas preeksch dshihrehm) war dabuht ildeenas frishu pee **C. Höpfera, Jelgawā.**

Waltaihu draudse,

Garitōs ir ihpashu preeksch meitenehm

privat-skohla,

kura mahza wifas waijadsihahs sinaschanas, rohkas-darbu un Wahju, dreewu un Frantshu walodas. Beheni iktaru brish' war peeteiktees un dabuht shkatas sinas Garitōs (p. Schrunden) pee

A. Bettmann.

Skohlas-meitenes

atrohu labu snemishanu un ari palshdsibu wifōs skohlas-darbōs, Jelgawā, Strihwera eela № 22.

W. Franck.

parohpsh 'wajagsh 'D ad swuwshgw

swjaj shuwshjwa

swjsh swqshpwq un

swjwshwsh swjwshjwa swjshj

'swjshjwsh

Mhnasmuishas rohbeschās ir 14 puhra-weetas un 3 kp. itin

labas femes

Uf peezem gadeem isrentejamas. Peeteiktees war Superbentes pagasta, Uhdites mahjās (pee Emburgas.)

Sludinaschana.

Semtuzem par sinu, ta wislabafahs fortes

puz-maschines,

kas no garakahm pelawahm libri un daschās schirās isforteere, uf apstellescham, zif katris leelas wehlahs, pagatawoju. Apstelleschanas luhdsu dshijumā, lai waijadsiho materialu reija waru apstelleht.

Buzmaschine-meisteris

M. E. Seemel,

pee Bahrtas-Skohdas leelzeta, pee Smilshu trohga.

Maf bruhketa Frantshu

dashtim - prese

no Schikeisena ir Berlines ir lehti pahredohdama Behuē.

Weens

biljardes - markeeris

teel mehlehts deenestā, Jelgawā, weenizā „Hotel de Courlande“. **C. Schädlich.**

Mufas

peht un malfā labas zenas kaufmanis **Levy, Gara eela.**

Tufumā

(Pehterburgas weefnizā) fwehtdeen, 31. Janwari, irishkohs

Tufuma Batw. Dseedataji

(j. kohris)

benefiz = konzertu

preeksch kohra wadona J. Wittina.

Saktums pulst. 6ds wafarā.

Pehz konzerta turpat

ball.

Tuwafas sinas programōs.

Uf scho konzertu it padewigi celshdjant tikpat pilsehtneekus, ta lauzineekus, un feshnigi wehlamees, ta zeenijamā publikā, kas arween ir pagohdinajusi muhiu irishkohumus zaur sawu laimigu peedalishanohs, it ihpashu scho reis muhs apmekletu jo leela staitā.

Ar zeenishamū **Dseedataji.**

Brambergu

labdaribas beedriba

irishkohs fwehtdeen, 24. Janwari 1882. g., pulst. 5ds wafarā, **Krohna-Wirzawas Sanku-Semektu** mahjās (shofejas tuwumā) pee Wehshu trohga:

Tehjoshanu

ar weefigu fadshwi. Tuwafas sinas programōs.

Wifas grahmatu-bohdēs dabunamas:

Preeksch eefwehtijameem behrneem:

Mans behrus,
dohd man sawu firdi!

Malfā 15 kap.

Latweeschu

walodas mahziba

gada fshohlahm.

Saraktijis

J. Spiess.

Malka 25 kap.

Bildes un perschas

ar tshetrahm beefahm lapahm.

Malfā 8 kap.

Drufahs pee J. W. Steffenhagen un dehta.

(Te klast peelikums: **Wajnisas un skohlas sinas.**)

Basnizas un floblas sinas.

Weens Kungs, weena kristiba, weena tijiba.

Nahditajs: Sina. Par II. Wallas aprinka floblotaju zc. Kurmeemo leeta. Preefch Jelg. Latw. kurlm. floblas zc.

S i n a.

Jf Wallas. Swehtdeen, 27. Septemeri p. g., fenakais Wallas, tagadejais Salgales mahzitajs Neanders fazija fawu atwadifchanahs sprediki, dibinadamees uf Kolof. gr. ohtrahs nodakas 6. un 7. pantu. Ka draudse bij radusi 13^{1/2} gadu dsirdeht wina teizami un dsiki isstrahdatohs spredikus, tahds ari bij schis wina beidsamais spredikis Wallas basniza. — Pawaditohs gadus, kureds Neanders pee mums bij par mahzitaju, mehs wifadi waram nosaukt par swehtibas pilneem gadeem. Winsch nekahdai netaupija fawus speklus, bet strahdaja zil waredams draudses laba. Teescham ir taifniba kahdam draudses lohzeklam, kas fazija: „Teem labeem Jubs bijahst labs, bet teem lau-neem — fauns.“

Kad zeen. Neandera mahzitajs atnahza uf Walli, winsch eerau-dsija schi wezu basnizu, kurai ne tohrna nebij. Wezas ehrgeles, newee-nas altara bildes, un dehti, no greesteem atfaradamees, draudeja krist semē. Bet kahda ir tagad muhsu basniza! Jauks, flais tohrnis, kas rahda uf debestim, kur muhsu ihsta tehwijs. Gresnas, no Martina lga taifitas ehrgeles un flaisa altara bilde un jauni lukturi puscho muhsu Deewa namu. Pee wiseem scheem teizameem publineem zeen. mahzi-tajam palihdseja Wallas pagasta-wezakais Saleneeka lgs, lam schai weeta issakam firsnigas pateizibas.

Mahzitajs ari nepeekufis gahdaja par floblahm, jo bij ihsts floblu draugs. Wina laika ari uszehlahm abus glihtohs Wallas pagasta floblas-namus.

Zaur tahdahm un wehl zitahm faitehm draudse un mahzitajs bij jauki lohpa faifititi; to leezinaja mahzitaja aiseefchana 6. Oktoberi. Dauds lauschu un muhsu dseedataji bij atnahkuschchi, wezajam uftizigam ganam „ar Deewu“ faziht. Jaukas dseefmas flaneja no dseedatajeem un jaukus, mihtus wahrduhs dsirdejahm no zeen. mahzitaja. Draudses un floblotaju wahrda rimaja Wallas ehrgelneeks Vielau lgs, pateikdamees mahzitajam par wifu labu, ko wini no wina baudijuschchi, ka no drauga un padohma deweja.

Daschas afaras riteja tai brihdi. Kaut tas buhtu laba fehla, ij kuras lai isaug labi augli kahda sinā.

Tagad mehs laikai atfihstam, ko esam jaudejuschchi zaur Neandera mahzitaja aiseefchanu. Mehs negribam apflaukt Salgaleeschus; bet preegatees wini gan war, ka Deews wineem ir peefschihris tahdu ganu. Uf wina tagadejo dsihwes-weetu un darba-lauku „dauds laimes“ fuhtidami, mehs fawam bijuscham mahzitajam usfauzam:

„Das augstais Deews lai Lawus darbus lohne;

Tur muhschiba lai Lew' ar gohdu krohne!“

Kahds Walleetis.

Par II. Wallas aprinka floblotaju fapulzi Smiltene.

Bij fanahkuschchi: fapulzes preefchneeks mahzitajs Brandt lgs no Balsmanes un wehl 3 ziti mahzitaji; seminarijas direktors Tehrauda lgs, 46 floblotaju lgi no Wallas aprinka un 5 floblotaju lgi no ziteem aprinkeem.

Kad wisi bij falasijuschees Smiltenes meitenu-flohla, zeen. preefchneeka lgs atklahja fapulzi. Par protokolos wedejeem eewehleja D. Berkau lgu no Teepeles un A. Kollang lgu no Smiltenes.

Birms usnehma fapulzes darbus, norunaja, kur un kad nahkofcha gada fapulze noturama. Nospreeda, fapulzi notureht Trikatē zetortā Wasaras-swehtku deenā. Nospreeda ari tapat, ka tas schogad Smiltene notika, trescha swehtku deenā doht konzertu. Preefch tam Nurmik lgs apfoblijahs par nohtihm gahdaht un tahs katram draudses-floblotajam peefuhtihst deht isdalifchanas wina draudse. P. Wini lgs apfoblija konzertu ar jauktu kohri wehl papuschkoht.

Behz tam fapulzes preefchneeka lgs dewa pahrlatu pahr Wal-las aprinka floblas buhshanu no 1879/80. seemas.

Jgahjuschā gadā ir Wallas aprinki pawifam bijis 7553 tahdu behrnu, kas mahjas-mahzibu baudijuschchi; floblas-behrni ir bijuschchi 11 tuhtst. 41; — tad nu pawifam 18 tuhtst. 594 behrni, jeb 41 prozente mahjas-behrnu un 59 procentes floblas-behrnu.

Ar mahjas-mahzibu negriboht eet uf preefchu. Tā Lugaschi schehlojotees, ka behrni ar gaušchi wahjahm sinaschanahm nahkoht floblā. Trikatē mahtes nemahkoht fawus behrnus labi mahziht. Gulbenē griboht mahjas-mahzibu zaur tam pazelt, ka behrnus no basnizas pehrmindereem leek pahrlaufiht. Teem behrneem, kas pee pahrlaufifchanas zaur mahzitaju atrohdaht flikti, efoht katru reis 1 rubl. f. strahpes jamakfa, un teem behrneem, kas pee pahrlaufifchanas ne-mas nenahl, ir 15 kap. strahpes jamakfa. Alufnē tohpohht mahjas-behrni ar 1 rubl. f. apstrahpeti, ja wini nemahkoht lasiht u. t. j. pr.

Sapulzes preefchneeka lgs dohmaja, ka mahju-mahzibu warehs weizinaht zaur schahdeem lihdselkeem:

1. Katram behrnam ir bes isnemshanas no 8. dsihwibas-gada eefah-loht mahzitaja preefchā janahl.
2. Tee behrni, kas 10 gadus wezi un tomehr wahji mahziti, ir ar faweem wezakeem rudeni floblas-waldifchanas preefchā japastelle, kura behrnus pahrlaufa. Teem behrneem, kas ari floblas-waldifchanas preefchā israhdaht par wahjeem, ir pehz tam nahlamā pawasara atkal floblas-waldifchanai jastahjabs preefchā, kur wini ohtrreis fawu wezaku klastbuhshana teek pahrbauditi. Ja wini ari schoreis nela nemahl, tad ir teem pascheem wismasal 1 rubl. f. strahpes jamakfa.
3. Ar tahdu pahrbaudifchanu floblas-waldifchanas preefchā ir diw-reis par gadu til ilgi jadarbojabs, kamehr flikti mahzitais behrns tai wezumā nahl, kur winam floblā jastahjabs. Ja winsch nu wehl usnemshanas ekfamu newar nolikt, tad tas nahl floblu strahpes schkirā un ir tam pascham fawam strahpes floblotajam no-fazita floblas-nauda jamakfa; bes tam winam tas laiks, ko winsch schai schkirā nodsihwo, neteek ka floblas-laiks peerechkinahst; par prohwi: behrnam, kas 1 seemu strahpes schkirā bijis, ir arween wehl pilnas 3 seemas ja-cet floblā.

Wallas aprinki ir pawifam 119 floblas; tomehr ar tahm ne-peeteek. Daschōs pagastōs ir par dauds behrnu uf weenas floblas. Alufnē nahl weena flobla uf 275 sem floblas-waldifchanas pahrrau-difchanas stahwoscheem behrneem; Wallā weena flobla uf 246 behrneem un Gulbenē weena flobla uf 236 behrneem. Lihdsigi ar to stahw Trikatē un Smiltene. Daschōs pagastōs ir til mas floblu, ka wisi behrni newar tikt flobloti. No teem 2488 behrneem, kas pehr-najā gadā eefwehtiti, bij 485 gluschchi bes floblas-mahzibas usauguschchi; tas ir peekta data no wiseem mahzibas-behrneem nebij nekahdā floblā bijuschchi. Ja Smiltenei 150 neskohlotu mahzibas-behrnu ir bijuschchi, tad tas zaur to issklaidrojabs, ka tur 3 gadi mahzitaja naw bijis, zaur ko tad schini laikā nekahda eefwehtifchana naw warejusi notikt. Ja tad nu Smiltenei par gadu til 50 neskohlotu mahzibas-behrnu ir, tad tas weenumehr ir gaušchi dauds. Alufnē bij 111 neskohloti mahzibas-behrni, Trikatē 93, Gulbenē 57 u. t. pr. — Neskohlotu mahzibas-behrnu nebij til Balsmanē un Ehrgemē. Smiltenes pilsmuischas mantineeki efoht sohlijuschees preefch weenas floblas weenu gandrihs 20 dahlderus leelu mahju doht par brihwu. Ehrgemē buhs jauna, leela draudses-flohla schini rudeni gatawa. Nausesmuischā til-schoht ari wehl schini gadā jauna, labi eerikteta floblas-ehla eefwehtita. Balsmanes draudses-flohla tiks tagad tā paplaschinata, ka winā 70 behrni weegli warefchoht atrast ruhmi. Smiltene grib nahlamōs gaddōs jaunu draudses-flohlu preefch 120 sehneem buhweht. Jaun-Gulbenes Kubul flobla, kas gandrihs gluschchi fageuwusi, tiks laikam nahlamā gadā no jauna buhweta. Mehramuischas pagasts ir 5 dahlderus floblas semes pirzis, kur tam pascham 500 rubl. f. no pirl-fchanas-summas zaur Mehramuischas ihpaschneeku G. von Zoedel lgu tikuschchi atlaisti. Schim pagastam gan ari drihs jauna floblas-ehla buhs jabuhwē.

Wallas aprinka floslas ir wispahrigi labi ar mahzischanas lih-
dsekteem apgahdatas. Musikaligu instrumentu gan wehl dauds floslas
truhft.

Weena leeta, kas arween wehl gruhti floslas atrohd ee-eeschanu,
ir silt'ehdinafchana, kas zelahs zaur wezaku nesinaschanu, ne-ustizibu
un zaur to, ka wini labprahit pee wezahs, eerasstahs buhschanas grib pa-
list u. t. pr. Til 17 floslas Wallas aprinki ir silt'ehdinafchana
eewesta, un no schahm peeder feschas Balsmanes draudsei. 150 flos-
lotaji ir Wallas aprinki tagad darbā. No scheem ir 31 palihga-
floslotajs. 64 floslotaji ir seminarijas mahziti. — Mahziba tohp
gandrihs wisur pehz mahzischanas rahditajeem pasneegta. 110 flos-
las tohp Kreewu waloda mahzita.

No teem 11 tuhft. 41 floslas-behrneem ir 5787 sehni un 5254 mei-
tenes. Wismasaf meitenu atrohdahs Mulfnes floslas, jo tur nahf uf
100 sehneem, kas floslu apmekle, til 65 meitenes. Turpreti Gau-
jenē, Ehrgemē, Balsmanē, Smiltene, Trikate un Chwelē abi dsimumi
lihdsigā mehrā teel flosloti.

Draudses-floslneeku flaitis jau preefsch kahdeem gadeem eet ma-
sumā. Tas nahloht no tam, ka tagad pee usnemfchanas draudses-
floslas prafoht leelakas sinafchanas. Wiswairaf draudses-floslneeku
ir Wallas draudse, jo ja pee teem pascheem tohs floslneekus peeflaita,
kas Bahzu pilsehtas-floslas apmekle, tad tur uf 100 pagasta-flosl-
neekem isnahf 67 draudses-floslneeki; pehz tam nahf Balsmane, ku-
rai uf 100 pagasta-floslneekem ir 20 draudses-floslneeki. Wisma-
saf draudses-floslneeku atrohdahs Oppekálnā, prohti 4—5 uf 100
pagasta-floslneekem; Mulfne 7—8 draudses-floslneeki uf 100 pa-
gasta-floslneekem. Meitenes wiswairaf atrohdahs Gulbenes un Smil-
tenes draudses-floslas, kas no tam nahf, ka tur ir meitenu draudses-
floslas. Gauschi mas meitenu, ne pilnas 10, ir Gaujenes, Luga-
schu, Mulfnes, Oppekálna un Chweles draudses-floslas.

Treiju seemu floslas apmekleschana Wallas aprinki wisur neteel
stingri zaurwesta. Tas no tam redsams, ka treschahs seemas flosl-
neeku 400—500 ir masaf nēla pirmahs un oshtrahs seemas. Tahdas
draudses, kur treschahs seemas floslneeki lihds 22 proz. masinajahs,
ir: Mulfne, Gulbene un Trikatē. — Leijasmuifchahs un Lugaschu
draudses-floslas ir Wallas aprinki weenigahs, kurās pa wafaru ne-
mahza, jo tē ir til seemas-floslneeki.

Wallas aprinki ir pastahwigeē floslneeki nolawejuschī 46 tuhft.
521 deenu un atfloslneeki 5 tuhft. 847 deenas: Wiswairaf ir no-
lawehts Oppekálna un Tirsas draudse, prohti gandrihs 10 deenas;
Smiltene pahraf par 8 deenahm. — Balsmanes draudse ir floslu-
aifkaweschanas no ta laika masinajuschahs, ka

- 1) floslas-waldischana saweem floslotajeem isdohd driketas kwihthes,
kurās schēe eedohd teem wezakeem, kas paschi sawus behrnus aif-
bildina; aifbildinafchanas no ziteem neteel peenemtas;
- 2) ka neweens behrnš mahzibā neteel peenemts, pirms naw peerahdi-
jis, ka strahpi par wisahm wina floslas laika ne-aifbildinatahm
nokawetahm deenahm pee basnizas preefschneeka lga ir eemahfajis.

Gatawibas leezibas ir isgahjuschā gadā 381 behrnš pee sawas
isstahchanahs is floslas dabujuschī, prohti: 213 sehni un 168 mei-
tenes. Wiswairaf ir Balsmane tahdas leezibas isdewufi, prohti 66.
Schahdi eskami ir lohti teizami, jo ir preefsch behrneem dsenolis, ka
wini, zil ween eespehjamš, tanis ar gohdu war pastahweht. Ari
floslotaji uf to zil ween spehdami dsenahs, ka waretu labi dauds flos-
lenu sagatawoht uf scho eskamu.

Weidsoht sapulzes preefschneeks wehlejahs, ka mahj'ruhpnēezibas
mahziba, kas lihds schim Balsmanē un 3 Chweles floslas ir eewesta,
atraftu wispahrigu isplatischanu.

Aumeistera pagasta floslotajs J. Petersohn lgs runaja par
tematu:

„Kā floslotaji wisweeglaf war eemahzitees mahjas-ruhpnēezibu
(Gausfleih) un to floslas eewest.“

Runas faturs bij schahds:

I. Kā floslotajs wisweeglaf war eemahzitees mahjas-ruhpnē-
zibu un kā lai patš weiflibā radinajahs.

Weeglati ir, kad weens floslotajs no ifkatras draudses nem da-
libu pee tahda kursus, kas Tehrpata tika noturehts, un pehz tad atkal
tas war zitus draudses pagasta-floslotajus mahziht, kā tas Balsmanes-
Aumeistera draudse ir notizis. Zaur wairaf reifas mehginafchanu
floslotajs patš, kad ir dabujis redseht, kā jastrahda, eeradinajahs
weiflibā un panahf diwafhrtigu labumu, prohti: pirmahrti behrni,
redsedami. Es floslotajis to til weifli dara radinajahs ari weifli pa-

kal dariht, un oshtrahft eefsch masaf laika wairaf behrneem war eerah-
diht, zaur to aistaupa laiku.

II. Kam un kad lai mahjas-ruhpnēezibu mahza?

Pee pirmahs seemas behrneem wehl nēla newar eefahft. Oht-
rahš un treschahs seemas behrneem, tapat sehneem, kā ari meitenem,
mahjas-ruhpnēeziba ir jamahza; pehdejahm gan tilai tur, kur rohkas-
darbi neteel mahziti. Mahj'ruhpnēezibas darbi ir strahdajami tilai
eefsch brihwlaika, — pusdeenas stundas un wafarōs pehz mahzamahm
stundahm, 3 waj 4 stundas par nedeku. Preefsch eerahdischanas naw
wairaf atwehlamas kā 2 stundas par nedeku, jo kad behrnam eerahda,
tad jau winsch patš war strahdaht lihds nahkamai eerahdischanas
stundai.

III. Kuri rihki preefsch mahj'ruhpnēezibas darbeem wajjadfigi?
a. floslā.

Kuri rihki wajjadfigi, to runatajs nepeemineja, bet apfohlijahs,
ja kahds no floslotajeem to wehletohs sinahf, pehz faziht. Rihki
mahfajuschī ar wisu attweschanu un zolluno Dahnijahs waj Anglijahs lihds
Aumeistera muifschai 107 rubl. 5 kap. f. Tas preefsch weenas flos-
las istaifa deewsgan dahrgi; bet wifī schēe rihki muifsu pagasta-floslas
naw wajjadfigi, jo wisus tohs darbus wehl schēe newar eewest. Preefsch
Balsmanes un Aumeistera draudses 8 floslahm ir tee wajjadfigee rihki
zaur zeen. preefschneeka lga puhlineem ne wis no ahrsemehm, bet schēe
pat apgahdati un wifī lohpa mahfā tilai 200 rubl. f. jeb pahraf.

b. behrnam pascham.

Behrneem naw wairaf wajjadfigs, kā weena nascha, adatas un
deega.

IV. Kuri darbi it ihpaschi tautas-floslas mahzami; ar kureem
darbeem eefahlamš?

Tahdi darbi mahzami, kur behrnam pehzlaika labums nahf. Tee
darbi, kas eewedami, ir: falmu-darbi, falmu-pinumi, kurwu pih-
schana, birstu feeschana. Schahs leetas wifas dsihwē bruhlejamas
un tahdahm pirzeju netruhft.

Wifš darbs eefahlumā gruhts; tamdeht ir ja-eesahf ar weegla-
keem darseem, kā par prohwi: falmu-darbeem, falmu-pinumeem,
kurwu pihschanu u. t. pr.

Behz Petersohn lga pabeigtas runas daschadas dohmas par scho
tematu tika isfazitas; bet kad mahj'ruhpnēezibas mahziba wehl mas
pasihstama, tad fihlaku pahrspreedumu is peedfihwojumeem newa-
reja doht.

Apin lgs tureja prohweš-lesziju geografijā. Zseedams no flos-
las istabas feenahm, Apin lgs weda behrnus, kas nēla no geografijas
nesinaja, til tahlu, ka wini labi sinaja isfchirt tahs tschetras wehrā
leekamakahs debes pufes un ari paschi uf sawahm tahselehym wareja
uffihmeht floslas-nama seenas ar wifseem lohgeem un wisahm durwihm
riktigi pehz debes pufehm. No schihš prohweš-leszijas wareja re-
dseht, ka schi temata grunts-tehses bij:

„Sahz ar tuhlo uf tahlo eedams.

Sahz ar pasihstamo uf nepasihstamo eedams.“

Seminar-direktors A. Tehrauda lgs tureja runu:

Par atfloslahm.

Runas faturs bij schinis 7 tehšes fanemts:

- 1) Atfloslas usdewums ir, ne til ween floslā eemahzitees mahzibas
atjaunoht, lai tahs behrneem paleel par pastahwigu ihpaschumu is
wisu muifschu, bet it ihpaschi zaur mahzibu pamatigaku fapraschanu
winu firdi tizibā stiprinahf un prahtu tikumibā spehziinahf: wianu
dwehseles spehkus isglihtohf.
- 2) Wisderigakais atfloslas laiks buhtu:
  - a. Diwi nedekas rudenī preefsch seemas-floslas eefahfchanas un
diwi nedekas pawafarā preefsch jeb pehz seemas-floslas atlai-
schanas.
  - b. Jeb weenu nedeku rudenī, 1 nedeku ap Seemas-fwehtkeem un
weenu nedeku ap Leeldeenahm.
  - c. No atfloslas laika faraufstichanas masās dalās jafargahs, zil
ween eespehjamš.
- 3) Atfloslā ir wairaf mahzibas-stundu par deenu jeb nedeku dohda-
mas, nēla seemas-floslā; nedekā war buht 36 stundas; no schahm
10 stundas tizibas mahzibas.
- 4) Religija jeb tizibas mahziba ir pahrdalama wismasaf uf diwi ga-
deem, katrā gadā atkal diwās dalās.
- 5) a. No zitahm mahzibahm waretu nemt katrā reifā, kas behrneem
pehz wianu spehjas derigs un dsihwē wajjadfigs. Domehr me-
todiska kahrtiba un mahzibu faturs ir stingri eewehrojams.

b. No schahm mahzibahm atskohleneem jamahzahs muhsu semes fadsihwe riktigi saprast, lai paliktu par freetneem fadsihwes loh-
jekleem un par ustizameem pawalstneckeem.

6) Kur derigas un waijadfigas skohlas-ruhmes, tur waretu labak abi dsumumi lohpa apmekleht atskohlu, lai katris wairak dabutu is-
glichtotees.

7) Rahschanas sinā skohlotajam waijag buht pee atskohleneem par wi-
fahm leetahm mohdrigam un apdohmigam. Jo wairak mohdrības, jo masak strahpes.

Pee pahrspreeschanas 1., 4., 5. un 7. tehsti wisi weenprahstigi peeneh-
ma. Pee ohtras tehsees dohmas isschihrahs, jo dascheem isli-
kajs, ka diwu nedeku laikā no weetas pehz garaham starpahm labakus
augus panahktu, nekā mas deenas pehz ihja laika.

Treschā tehse dascheem islikajs 10 stundas tizibas mahzibas
par mas.

Pee 6. tehsees fapulzejuschees isschihrahs diwās dakās. Leelakā
daka gribeja, ka puischi un meitas nahktu lohpa atskohlā un ohtra
daka, pee kuras 8 skohl. peedereja, gribeja katru dsumumu par fewi.

Paegle lgs runaja par tematu:

„Behrnu spehles tautas-skohlās.“

Schahs runas faturis bij fanemts 4 tehsees.

I. Spehlites ir eewedamas tautas-skohlās, jo winas paweizina
mahzichanu un mahzichanohs.

- 1) Spehlites mohdrina tiklab eefsch behrna, kā ari skohlotaja jautribu.
- 2) Spehlites ustur behrnu wefelibu.
- 3) Spehlites mohdina pee behrneem isweizibu un usmanibu.
- 4) Zaur spehlitehm skohlotajs manto behrnu mihlestibu un ustizibu.
- 5) Spehlites behrnus attur no palaidnibas.

II. Spehlitehm tautas-skohlā buhs buht:

- 1) Behrneem patihkamahm.
- 2) Tahdahm, no kurahm labums atlez, jeb kuras pee agrak minetā
mehrka wed.
- 3) Spehlitehm nebuhs buht laika pawedamahm.

III. Breeksch bihbeles-stahstu un katkisma stundahm nebuhs
spehletees.

IV. Kur naw preefch wingroschanas jeb preefch spehlitehm
eetaifitas ruhmes, tur abas stundas saweenojamas.

Tad Rudzīt lgs runaja: „Bar dohmu raksteem tautas-skohlās.“

Beerahdija, no kahda swara dohmu raksti praktiskai dshwei,
kahds labums no wineem nahk un kas tam eespehjam, kas dohmu
rakstus taisht ir mahzijees. Dohmu raksti naw ar pirmahs seemas
behrneem eesahkami; dohmu raksti pagasta-skohlās tilai ohtrahs seemas
ohtra pusē eesahkami. Birms dohmu rakstus behrneem leek rakstih,
tas, par ko behrneem jaraksta, gruntigi japahrrunā. Wifs darbs bij
fanemts schinis tehsees:

I. Zaur dohmu raksteem ir eespehjam:

- a. Ziteem sawas jeb zita dohmas dariht sinamas.
- b. Sewim to, ko peedshwojis, dsirdejis jeb lasijis un tad usshimejis,
dabuht labakā atminā.

II. Dohmu raksti peeskaitami pee swarigakeem mahzibas preefch-
meteem, jo praktiska dshwe to pagehr.

III. Dohmu raksti ir walodas mahzibas daka, — tā fakohht: wa-
lodas mahzibas krohnis.

IV. Skohlas dohmu raksti ir skohlas gihmis.

V. Birms ar dohmu raksteem fahk darbotees, waijag stipri
laustees ar:

- a. atstahstichanu no lasita un dsirdeta;
- b. norakstichanu no grahmatas;
- c. ortografiju;
- d. gramatiku;
- e. skohleneem waijag speht no galwas ismahzitees gabalus is lasa-
mahs grahmatas un tautas-dseefmahm un glihti bes wainas us-
rakstih.

VI. Zaur reproduktizahm nahk pee jaunahm dohmahm un pee
skaitas isteifichanas wihses, t. i. glihteem, jaukeem teikumeem.

Produktizahs wed pee pastahwibas un paschdarboschanahs, skai-
drahm dohmahm un spreedumeem, leetu fahrtoschanas, — ihfi: pee fahr-
tigas dohmu falichanas; tadeht abas schiras mahzamas.

VII. Leelakais swars jaleek us reproduktizahm; winas peeder, tā
fakohht, „pirmā weetina“ schint leetā.

VIII. Produktizahs nebuhs par agru nemt; usdohschanahm wai-
jag buht tilai is behrnu peedshwojumeem, is behrnu garigā aplohka.

IX. Dohmu raksti nemami schahdōs pakahpeens:

1. Reproduktizahs no ihfahm, weegli saprohtamahm fahbulahm, pa-
fazimahm, teifahm, stahstineem.
2. Bahrgrohsichana (Umbildung). (Schē weela ir dohta un weida
tohp melleta.)

Dseijas teel prosā pahrwehrtas.

3. Ihsas apraktstichanas.
4. Salihdsinafichanas.
5. Rehkini (Geschäftsauffäge), wehstules, kwihiti, leezibas, sludina-
fichanas, kontrakti u. t. t.
6. Garakas apraktstichanas un garaki stahsti. (Weela nemama is la-
famahs grahmatas, bihbeles- un basnizas stahsteem, historijas u. t. t.)
7. Sakamu-wahrdū tulkoschana.
8. Pahrspreedumi (Abhandlungen).

1. Pagasta-skohlās naw eespehjamis wifus pakahpeenus zauri taisht;
schē peeteel ar laufsimeem no 1., 3., 5. un 6. pakahpeena.

2. Wifus schohs dohmu rakstus buhs wiswairak reproduzeereht un us
labu ahriugu isklatu luhkohht.

3. Produktiwi darischanas dohmu raksti (Geschäftsauffäge) buhtu la-
bak atskohlā nemami un stipri mahzami, tā ka wini, tā fakohht,
pahreetu „afinis un fauldōs“, un ja eespehjam, tad ar 7. un 8.
pakahpeeni.

XI. Pee raksteenu usdohschanahm buhs eewehroht:

A. Wispahrigi:

1. Weenumehr jariktejahs pehz behrnu attihstichanas pakahpeena, t. i.
behrns nedrihkt nefa isstrahdaht, kas ir ahropusē no wina atsh-
fichanas un garigā aplohka.
2. Weeglakahs usdohschanas ir wislabakas.
3. Birms ko usdohd, tad tas papreefch skohlotajam ar behrneem ja-
pahrrunā.

B. Sewischki:

1. Pee I. pakahpeena reproduktizahs mahzibas fahrtā lai ir schi:
  - a. Skohlotajs lasa jeb stahsta stahstu.
  - b. Skohlneeki lasa un atstahsta.
  - c. Gruhti rakstami wahrdi preefchā bohksteerejami un us seenas-tah-
seles usrakstami.
  - d. Skohlotajs stahsta jeb lasa weht reift.
2. Pee apraktstichanahm skohlotajam jadohd eesahkuma dispostizija.
3. Ir wehlejam, ka behrni daschas wehstules raksta tā, kā ahriगाis
isflats to pagehr.

XII. Lai waretu ari sekmes pee dohmu raksteem panahkt, tad ir:

- a. is deenas jaraksta (ahrkahrtiga rakstichana);
- b. isstrahdati dohmu raksti lahgu-lahgeem ja-atjauno.

XIII. Ahrkahrtigu dohmu rakstu weela nemama is daschadeem
mahzibas preefchmeteem un rakstami us tahselehm. Behrni pahrlabo
zits zita wainas.

XIV. Kahrtigi dohmu raksti ihpafchās grahmatas rakstami un
no skohlotaja gruntigi japahrluhko.

Pee schi darba eewehrojams:

- a. Skohlotajam wainas naw japahrlabo, jo tas skahdetu behrnu
paschdarboschanai un dohmaschanai.
- b. Skohlotajam katra waina, gruhtakas isnemoht, malā japeeshmē.
- c. Katrai wainai lai ir sawa ihpafcha sime.

XV. Pee dohmu rakstu apspreeeschanas jaluhko wispirms us fa-
turu un walodu, tad us ortografiju un beidsiht us rakstu.

XVI. 1. Dohmu rakstu ahriगा sinā no skohlneckeem japagehr,
ka wiseem ir weenadas rakstamahs grahmatas.

2. Skohlotajam jaluhko, ka:
  - a. raksts ir skaitis un glihts;
  - b. isstihketas un islasitas weetas, kas azis kriht, ne-atrohahs;
  - c. ka lihrijas naw til schauras, kā pee ortografijas;
  - d. mala ir 2 pirktu plata.

XVII. Wifas dohmu rakstamahs grahmatas usglabajamas.

Sapulzejuschees preefch nahkoschahs gada-fapulzes iswehleja
schohs tematus:

1. Kā skohlotajs war saweem skohleneem buht par sekmiģu pawadoni
dshwē? Isstrahdatajs D. Damberg lgs.
2. Katehese par katkismus mahzibas gabalu, no Kleinberg lga.
3. Bar skohlas-behrnu lohpiģu zetoschanu, no Josuus lga. Zeen.
R. Kundsin mahzitajs apnehmahs par zetorto darbu gahdahi. Kon-
ferenze tilafshlehta ar dseefmu: „Nahz, ak debees Tehtih.“

Kurlmehmo leetâ.

III.

Kamehr Battera fgs ar faweem weeseem kawejahs pee brohfastagalda kurlmehmo fsholâ Frankfurtâ pee Main-upes (fl. Basn. un fshohl. sinâs № 51. 1881. g.), gribu zeen. lasitajeem pawehstihst par jauku Kristus kohzina wafaru Zelgawas Latw. kurlmehmo fsholâ, Karlhnes muishjirâ us dambja.

Tas bij 16. Dezembara pehpusdeenâ, nupat pawaditâ gadâ, kad mans draugs Duhda pee manim atnahza. un mani uswedinjaja, lai eetu lihds us kurlmehmo fshohlu — us Kristus kohzina wafaru. Lai gan man darba bij pilnas rohkas, tad tomehr to lifu pee malas un gahju lihds. Gribuju taf atkal reis redseht, kâ nelaimigeo kurlmehmee, kas tagad jau tik tah mahziti, ka sin, ko fshis kohzinsch nosihmè, preezajahs par Kristus behrninu paschu un wina mihtahm, faldahm dahwanahm; — un tã tad gahjahm.

Aijnahkufchi redsejahm behrnus wisus, tiklab sehnus, kâ meitenes, fwehtku drehbès gehrbuschohs, un tohs usluhkojoh, wareja manihst, ka wineem preeki preekschâ, jo is winu azihm tas mirdseht mirdseja. Fshohlotaja wehl neweena neredsejahm. Runajahm ar fawu draugu, ka tee wehl wisi buhs darbâ, ka lai wifu kreetni un peenahzigi eerihkotu.

Tã runajohst, eeraugam weenu no fshohlotajeem, Bâchmana fgu, isnahkam is fshohlas-nama. Nu tik klahst un prasihst, kurâ istabâ Kristus kohzinsch tiks nodedsinahst, un waj tur waretum jau ee-eet. — „Luhgtu, luhgtu; tik drohschi eefschâ!“ laipnais jaunskungs fazija un muhs eeweda kahdâ lambari, kur fastapahm kahdu dahmu, ar kuru tikahm eepasihstinati; ta bij fshohlas preekschneeka Krauses fga laulata draudsene. Teescham laipna kundse; mundra — weikla kâ stirnina. Wina muhs luhdja, lai eetu eefschâ fwehtku-sahlè, kur winas laulahts draugs un ziti diwi fshohlotaji, Behjina un Rosenbrûcka fgi, kâ ari lihdschiginigâ nama-mahste, Gûnthera kundse, wehl esohst darbâ, wifu nokahrtajohst.

„Pateizamees, pateizamees!“ mehš fazijahm un aishildinajamees, ka negribam winus pee tam trauzeht; pagaidisim wehl kahdu brihtinu, kamehr wini buhs gatawi ar wifu. — Bet ihsti to fazijahm tamdeht, ka lai mums buhtu laika — pee Bâchmana fga apwajatees, kur noliktum fawas wirsdrachnas; jo turejahm par nepeeflahjigu un newefeligu, tã fagehrbuschees ee-eet un palikt fwehtku sahlè.

Bâchmana fgs muhs eeweda fawâ istabâ. Tur wirsdrachnas nolikuschi, gahjahm us fwehtku sahlè.

Fwehtku sahlè tikahm laipni apfweizinati no fshohlas preekschneeka, fshohlotajeem un lihdschiginigahs laipnahs nama-mahstes. Sahles widu stahweja leels, kohschi puschkohst Kristus kohzinsch un gar sahlès feenahm balti aplahsti galbi, kur dahwanas bij jauki un glihti salit-tas preeksch fshohleneem, — preeksch katra ihpaschi, pehz rindas. Tur ari redsejahm galdinu, kur bij salitti fshohlenu rohkas-darbi, kâ: daschadas birstes, fuselki, krehflu pinumi un tã jo pr.; — wisi spohdri, glihti darbi. — Zeen. lasitajeem scheid gribu peemineht, ka Zelgawas kurlmehmo fsholâ isgahjuscho ruden ari eegrohsija mahzibas-stundas mahjruhpneezibâ; fshohlotajs pee tam ir Rosenbrûcka fgs. — Ari smukas fshohlas-ehrges (Harmonium) tur bij redsamas, no Rosenbrûcka fga pascha taistat. — Wifu to apluhkojuschi, prasijahm fshohlas preekschneekam, kahdâ laikâ nodedsinahs Kristus kohzinu.

„Pulstien 5dš,“ winsch atbildeja. „Gaidam tik us preekschneezibas kungeem, — ihpaschi us fshohlas direktora kungu, zeen. Grasza mahzitaju.“

Direktors ari drihs atbrauja, un bes wina wehl ziti diwi preekschneezibas lohzeeki: zeen. Katterfelda mahzitajs un fshohlas kafeeris hofrahts Uke fgs.

Kad Kristus kohzinam fwezites bij aishedsinatas, atwehrahš durwis un no weenas pufes fshohlèni, no ohtas pufes fwehtku weefi eenahza sahlè. — Weefu bij eeradees labs pulzinsch.

Bahri perschinâs nodseedajuschî no dseefmas „No debeshm buhs man atnest 2c.“, stahjahs weens fshohlens preekschâ fwehtku weeseem un usteiza bihbeles-stahstu par Jesus behrnina peedfimschanu, pehz tam atkal ohtis puika to pantinu is Bihbeles „Tik lohti Deews to pafaulti mihlejis 2c.“; tad nahza weena meitene un stahstija „par ganeem laukâ, kas fawus lohpus wakteja tai nakti, kad Jesus behrninsch pee-

dsima 2c.“, un beidsohst wehl ohtra meitene usfazija to gabalinu „Al, faldais, mihtais Jesulin 2c.“ — Wisi fshetri fshohlèni runaja tã, ka wareja pilnigi fapraft, tomehr wislabaki — beidsamâ meitene.

Pehz tam, kad fshohlotaji dseefminu „Alusa naktis, fwehta naktis 2c.“ fshetrbalsigi bij nodseedajuschî, zeen. Grasza mahzitajs runaja par mihto Jesus behrninu, isstahstidams, kahdas pahreelkam dahrgas dahwanas fshis Jesus behrninsch mums atnesis, un leezinadams, ka ar Deewa palihgu un zaur fshohlotaju uszihstigeem puhlineem nu ari fchee mihtee kurlmehmee behrnini pasihst fcho saldo Jesulinu, fcho fawu Pestitaju u. t. j. pr.

Atkal perschinu nodseedajuschî no eefahkumâ minetahs dseefmas, behrnini nostahjahs katriš pee fawahm Seemas-fwehtku dahwanahm. Bij teescham jauks brihdis, redsoht, zil lohti wini preezajahs par tahm.

Fshohlas preekschneeks Krauses fgs nu stahjahs preekschâ un pateizahs fwehtku weeseem, kas bij fanahkufchi — lihdspreezatees ar fcheem behrnineeem, un wiseem teem, kas bij upurejuschi fawu artawinu, lai wineem waretu fagahdaht fshohs preekus, turklaht garakôs wahrdôs peerahdidams, zil lohti nelaimigi ir kurlmehmee — bes mahzibas, bes fshohloschanas.

Ar to nu beidsahs Kristus kohzina nodedsinahana, un behrnini, par fawahm dahwanahm deewsgan ispreezajuschees, eefahka nu apmihlinatees ar dahwanu faldumeem un daschadeem reeksteem. Redsejahm daschu pehperekohka wihrinu, daschu feewinu, ja — pat daschu firdsinu ar wifu jahneeku fapuzejam, un dsirdejahm pa malu-malahm reekstus kohscham, ka knakscheja ween. — „Ja, ja, — behrnineeem labi, wefeli sohbi!“ Tã dasch labs, to dsirdeht, laikam buhs dohmajis.

Wifu to redsoht, dsirdeht un peedfihwojohst, teescham gaischi stahw preeksch azihm muhsu mihtais Pestitajs, kâ Winsch preeksch 1800 un wairak gadeem, kad wehl staigaja fshè semes wirsâ, fazija fawu jauko „epatâ“ us to nelaimigo kurlmehmo Sawâ preekschâ. — Zeen. lasitaji! Waj fshodeen tas ir zitadi, nekâ toreis? Waj gan ir zits kahds, kas us fcheem nelaimigajeem fazijis un faka fcho paschu „epatâ“, nekâ tas patš mihtais Kungs un Pestitajs, kas to toreis runaja us to nelaimigo? — Teescham naw zita neweena, kas to faka, jeb kas to spehtu teikt, kâ tikai Winsch ween; Winsch — tas Wisuwarenaiss, Wisufpehzigais! Tikai zitadâ wihsè tas tagad noteek, nekâ toreis. Toreis tas Kungs patš, zaur Sawu muti, fazija to jauko wahrdu „epatâ“; tagad — tagad winsch to faka — zaur mums zilwekeem. — Zeen. pagastu waldineeki, mihtee tautas brahti un mahsas! Tas ir bes gala leels gohds preeksch mums zilwekeem, ka tas muhschigais Kungs, tas mihtais Pestitajs, muhs isredsejees par Saweem rihkeem, par Saweem lihdsstrahdneekem. Winsch ir muhs darijis, tã fakohst, par Sawu muti, kam scheid semes wirsâ, Wina weetâ, buhs faziht to fwehtibas pilno „epatâ“ pahf fcheem nelaimigajeem. Tamdeht — buhsim zeenigi fchi leelâ gohda! Raudsissim, gahdasim, zil katriš spehjam, ka pahf wiseem kurlmehmee behrnineeem Baltija atskan fshis faldais wahrinsch „epatâ“, t. i. atwerees. Dohsim paschi — pehz eefpehjas — katriš fawu dahwantinu; krahsim, lasissim — draudsès, pagastôs, fapulzès un katriš fawâs mahjâs artawinas, lai ari buhtu tikai grafischi, par upuri schim Pestitaja altarim, jo — grafitis likts pee grafischa, istaishs rublischus, un tahdâ wihsè, ar Deewa palihgu, mums buhs eefpehjas ne ween 30, bet 3 reis 30 un wairak muhsu Baltijas nelaimigo kurlmehmo behrninu usnemt fsholâ un pahf wineem muhsu Pestitaja weetâ un wahrdâ fawkt to wareno „epatâ“. — Us to tad lai Deews scheligi mums wiseem palihds schai jaunaja gadâ. Kahds fwehtku weefis.

Preeksch Zelg. Latw. kurlm. fshohlas dahw. eenahkufshas no 26. Nowbr. lihds 10. Dezbr. 1881. g.:

No Edses dr. zaur mahz Kunzler fgu 2 r.; no Dohb. apr.-teefas, Jana Friedes islihds. leetâ pret Jambigky, 5 r.; no Zihrawas dr. zaur mahz. Attelmeyer fgu 7 r.; no Gezawas dr. zaur mahz. Schulz fgu 28 r.; no Ghdoles dr. zaur mahz. Otto fgu 5 r.; no Bauklas dr. zaur mahz. Seiler fgu 5 r. 32 f.; no peezeem kungeem, kas Latw. dr. beedr. fapulzès laikâ apmekleja augschmineto fshohlu, 16 r.; no Tukumâ Wahzu dr. zaur mahz. Jensen fgu 8 r.; no Poneweschas dr. zaur mahz. Boddell fgu 11 r.; no Jaungjelg. dr. zaur mahz. Josephi fgu 5 r.; no Brambergu Pohlainu fainneeka — zefa-makfas — 60 kap.

Hofrahts A. Uke, minetahs fshohlas kafeeris.